NĂM THỨ MƯỜI SÁU. — SỐ THỨ 3496
MỖI SỐ : 0$04
NGÀY THỨ HAI 12 và THỨ BA 13 NOVEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
Nº 9901

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Bản mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
● Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction
doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :

Une seule insertion	0$30 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales	1$50 le c/m
Petites annonces classées	0$10 la ligne

Cai tiền-đồ sinh-kế của quốc-dân ta

III

Sinh-kế là gì? là các cách làm lụng kinh-doanh để cầu lấy sống. Người ta sinh ra phải có ăn mới khỏi chết đói, phải có mặc mới khỏi chết rét, phải có chỗ ở mới khỏi chết về mưa dầu nắng dãi, gió đánh sương dầm, phải có khí-giới giữ mình mới khỏi chết về rắn rết hùm beo, độc-trùng ác-thú; mà những cái ấy không tự nhiên mà có được, muốn có cái ăn phải có giồng có tỉa, muốn có cái mặc, phải có dệt có ươm, muốn có chỗ ở phải làm ra nhà cửa lâu dài, muốn có khí-giới giữ mình phải chế ra tên nỏ gươm đao, cạm bẫy lưới chài, súng ống máy-móc; nói tóm lại là phải có làm lụng kinh-doanh để cầu lấy sống; từ lúc có loài người đến nay, không có một dân nào một nước nào tránh khỏi cái công-lệ đó; ngạn-ngữ Tây có câu: sự làm ăn là cái luật *chung của loài người*; thật thế.

Phong-hội càng mở-mang, nhân-sự càng phiền-phức, cái thị-dục của loài người càng cao lên mãi, cái văn-minh của loài người càng tiến lên mãi, cái trình-độ sinh-hoạt của loài người càng cách xa cái giới-tuyến ăn lông ở lỗ mà càng ngày càng thấy nhiều thêm mãi những cái nhật dụng tất như, thì các cách mà người ta làm-lụng kinh-doanh để cầu lấy sống tức gọi chung là cái sinh-kế của người ta càng phải bận, phải phiền, phải khó, phải nhọc, phải tinh, phải khôn hơn trước nhiều nữa, cứ xét cái lịch-sử sinh-kế của loài người, dân nào nước nào cũng vậy, từ cái thời-kỳ ngư-lạp rồi đến cái thời-kỳ du-mục, rồi tiến đến cái thời-kỳ nông-nghiệp, rồi tiến nữa đến cái thời-kỳ công thương-nghiệp, ăn sống nuốt tươi đổi ra đun nấu; tổ cầy hang núi đổi ra cửa nhà, khoác lá đeo da đổi ra quần áo; sò hến da sừng đổi ra tiền bạc, nồi đất mâm nan đổi ra đũa ngà chén ngọc, lều danh vách nát đổi ra gác tía lầu son, trải bao phen thay đổi mà sự nhu-yếu của người ta cứ mỗi ngày mỗi thêm nhiều, các cách làm-lụng kinh-doanh của người ta lại cứ mỗi ngày phải mỗi thêm bận, thêm phiền, thêm khó, thêm nhọc, thêm tinh, thêm khôn mãi.

Nhất là đến thời buổi bây giờ, cái thìa khóa năm Đại-dương mở toang ra cho năm giống sáu châu thành liền đường chung chợ, giao-thông càng tần-phồn, nghe thấy càng rộng-rãi; nước này có một thứ vật-sản mà muôn nước khác đều có thể ăn dùng; dân này có một thứ kỹ-nghệ mà các dân khác đều có thể làm theo; họp cả các cái đồ ăn thức dùng của hàng trăm hàng nghìn nước mà trên dử ở trước mặt, đều thành ra là thứ nhu dụng của từng người từng nhà; góp cả bao nhiêu thầy khôn thợ khéo của hàng trăm hàng nghìn dân-tộc mà đi lại ở trong óc đều thành ra là kẻ đối-địch của mỗi nghiệp mỗi nghề; sự nhu-yếu của người ta càng thêm nhiều không biết là chừng nào, mà các cách làm lụng kinh-doanh của người ta cũng càng thêm bận, thêm phiền, thêm khó, thêm nhọc, thêm tinh, thêm khôn không biết là chừng nào vậy.

Lúc trước thì cái vấn-đề sinh-kế là trong một dân một nước-người này với người nọ tranh-cạnh về các cách làm lụng kinh-doanh để cầu lấy sống với nhau; cuộc tranh-cạnh ấy còn lặng-lẽ êm-đềm; kẻ làm ruộng thì chỉ ai cày ruộng nấy, ai cày cuốc siêng-năng kỹ-càng thì ruộng tốt, ai cày cuốc lười-lĩnh dối-dá thì ruộng hư; kẻ làm thợ thì chỉ ai làm nghề nấy, thợ may thì ăn vào tí rẻ, thợ mã thì ăn ở tí hồ, kẻ đi buôn thì chỉ buôn quẩn bán quanh, buôn đầu chợ bán cuối chợ, buôn thúng bán mẹt lằng nhằng, mà cũng lần hồi qua ngày đoạn tháng, cái vấn-đề sinh-kế lúc trước còn là cái vấn-đề sinh-kế từng người từng nhà mà thôi, ngày nay vì sự nhu-yếu của người ta càng thêm nhiều, các cách làm-lụng kinh-doanh của người ta cũng càng thêm bận, thêm phiền, thêm khó, thêm nhọc, thêm khôn, thêm tinh hơn trước quá, nghề gì nghiệp gì cũng phải có hợp người hợp của cho thật mạnh thật to mới có thể tổ-chức nên, duy-trì nổi, nên riêng từng người từng nhà không sao tự mưu sinh-kế được; cái vấn-đề sinh-kế ngày nay là dân này với các dân khác, nước này với các nước khác tranh-cạnh về các cách làm-lụng kinh-doanh để cầu lấy sống với nhau; cuộc tranh-cạnh ấy thật là kịch-liệt gớm ghê, tức gọi là cái sinh-kế của cả một quốc-dân vậy.

(*Còn nữa*) T.

Le PARFUM des HUMANITES
(SỬ-KÝ THANH-HOA)
Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả . NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển	2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển	1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi
Recommandé : 0$30 thứ 2$00
và 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Đi đâu cũng vác cái quan-tài

Một vị võ-tướng Tàu tên là Trương-tôn-Xương, người cao vừa đúng hai thước tây, có thửa sẵn một cái quan tài, đi đâu cũng tải theo, trên mặt quan-tài có khắc mấy chữ R. I. P. (*Requiesent in pace*), tỏ ý xông pha vào nơi trận mạc, một là quyết thắng, hai là quyết chết.

Thế nhưng cứ hết trận ấy đến trận khác, Trương-tôn-Xương cũng chẳng thắng mà cũng chẳng chết. Trương-tôn-Xương bèn lại tuyên-ngôn rằng:

— Đến trận sau này, một là ta thắng, hai là ta chết, ta đã có quan-tài sẵn đây rồi!

Tuy vậy, Trương vẫn thua mà quan tài của Trương vẫn bỏ rỗng! Mà cũng chưa biết đến bao giờ thì Trương thắng, hay quan-tài của Trương không phải bỏ rỗng như bấy nay.

Vô-tuyến-điện

Ngày 9 Novembre 1928

Nước Pháp

Việc lập tòa nội-các

Quan Giám-quốc Doumergue triệu ông Poincaré lập lại tòa nội-các, ông có đáp lại rằng mọi sự xảy ra mấy bữa nay, không được tiện lợi cho công việc chính trị của ông. Cứ như ý ông thì nếu nay muốn tu chỉnh tài-chánh cho xong, và giải quyết các vấn-đề dễ dàng, các chánh đảng, cả ở nghị-viện lẫn ở quốc-dân cần phải đồng tâm với nhau. Mọi khoản quyết nghị tại cuộc đại hội nghị Angers, mọi khoản quyết-nghị của đoàn dân chủ cộng hòa, và đoàn xã hội cấp-tiến, thực là chứng minh rằng hiện nay có một cái tình trạng không tiện lợi cho một cuộc đồng tâm mà ông Poincaré thi hành từ tháng Juillet 1926 đến đây. Dù ai cũng phải theo cái chánh sách như của ông. Về phần riêng ông, ông không có quyền quên những người đã trợ-lực cho ông, để ông giữ quyền chính bấy nay. Vậy ông sẽ thử lập lại tòa nội-các theo một cái chương-trình hành-động dân chủ, và xã-hội, và để huề cộng-hòa, mà mưu sự hòa bình ở trong, và ở ngoài.

Và các ban tài chánh của thứ dân nghị viện và tòa nội-các hai bên đã xảy ra nhiều việc mâu thuẫn với nhau, hoặc về các sổ chi thu bộ chiến-tranh và bộ Hải-quân, hoặc về mấy khoản của ban tài-chánh tự ý thêm vào bản luật tài-chánh, hoặc về một khoản trách tòa nội các trình sổ chi thu chậm mà khoản ấy hội đồng lại ưng chuẩn khi quan tổng trưởng bộ tài-chánh đã trở về, và hội-đồng cũng không báo trước cho quan tổng-trưởng biết chi cả. Ông Poincaré không từng nói với hội-đồng tài-chánh rằng ông yêu cầu hội-đồng ưng chuẩn cả sổ chi thu, ông chỉ nói các lời quyết nghị của hội-đồng do đại biểu nhiều chánh đảng khởi nghị, vậy nếu các đại-biểu ấy có phần tranh nhau mãi, tất sổ chi thu bị chậm trễ không quyết nghị xong được. Mà ông Poincaré tất nhất quyết không để nghị-viện chỉ ưng chuẩn sổ chi thu tạm thời một vài tháng, như vậy cái tình thế rất là khó khăn. Tuy thế bây giờ không phải cần lập lấy một tòa nội các độ sáu tuần lễ lại đổ. Ông sẽ hỏi ý kiến các lãnh tụ chánh đảng, cố ý lập tòa nội các cho xong.

Một cuộc bay

Cuộc bay của các phi-công Balme và Marie bay bằng tàu bay *Général de Leperrine* để kỷ lục về đường hàng không từ nước Pháp đến Madagascar bị đình hoãn, các phi công phải lưu lại ở địa hạt Congo của Bỉ, vì tàu bay bị hỏng.

Nhật-bản

Việc hàng hải

Công-ty *Osaka Shosen Kaisha* bắt đầu cho tàu mở từng chạy một chuyến từ Nhật-bản đến Sumatra.

A R I P.

Việc khởi thảo bộ tự điển Việt-Nam

Hội-đồng khởi thảo bộ tự-điển Việt-Nam có nhờ bản-quán đăng báo để cáo chính cùng các bạn đọc báo câu sau này:

— *Chách* nghĩa là gì?

Xin chớ lầm với chữ *trách*.

Thí dụ: I Một *chách*, hai chọi ba chòi, c ín chè, đá chọi.

II Tuổi bồng đưa chân một *chách* gà

Số sinh, tử và số kết-hôn, ly-hôn ở nước Pháp

Trong tam cá-nguyệt thứ hai, năm 1928, số sinh, tử và số kết hôn, ly hôn khắp trong 90 quận ở nước Pháp như sau này:

Kết hôn	100 660;
Ly hôn	4,995;
Sinh nuôi được	190.437;
Sinh không nuôi được	7 435;
Tử trong một tuổi	15 648;
Tử trên một tuổi	152.788;
Tổng cộng số tử	168 436;
Số sinh thặng hơn	22,001;

Cũng trong khoảng ấy về năm 1927, thì số sinh, tử và số kết hôn, ly hôn ở nước Pháp như sau này:

Kết hôn	94.458;
Ly hôn	4 885;
Sinh nuôi được	190,616;
Sinh không nuôi được	7.468;
Tử trong một tuổi.	14 997;
Tử trên một tuổi	143.219;
Tổng cộng số tử	158,216;
Số sinh thặng hơn	32 400.

CUỘC ĐỐ

Ai chịu khó đọc luôn mục này, trong hai tháng có thể dự một cuộc thi rất hay, có thưởng to.

Và Bản-quán lại muốn tuyển mấy người đánh máy chữ, để chép lại những sách in rồi ra lối quốc-ngữ mới này.

Ngoaiç-giaz mâyj lo'if yiç-nghiç vêf chu'w Y thay cho chu'w D, conf thif ai nâyj dêuf công-nhânç cachj viêtj nayf laf tiênç la'mj, coj ông tuy không gu'iz thu' nhâpç tichç vo'ij chungj ta, maf daw yungf ngay lôij viêtj nayf dêz thông tin vo'ij baoj-quanj vêf viêc khacj.

Việc Trung-hoa

Ngày 6 Novembre 1928

Cuộc hội nghị toàn quốc đại biểu lần thứ ba

Cuộc hội-nghị toàn quốc đại biểu lần thứ ba theo như kỳ hạn đã định trước là ngày 1er Février sang năm này, nhưng vì các đảng bộ ở các tỉnh không thể theo đúng như kỳ hạn cử đại biểu đến được, nên lại phải hoãn đến ngày 1er Mars.

Quân Nhật ở Sơn-đông

Từ khi xảy ra cái án Tế-nam, quân Nhật ở Sơn-đông nghiêm cấm hai quân Nam Bắc không được lẫn vào trong hai mươi dặm đường Giao-Tế, nhưng quân Nhật đã qua mấy lần chỉnh-lý, bộ lục quân Nhật-bản đã quyết định từ nay về sau nếu vào trong khoảng 20 dặm mà không nguy hại gì đến phương diện của Nhật, thì có thể cho được, hiện đã thông lệnh cho tướng An-mãn ở Tế-nam.

Đại biểu hội phản Nhật đến yết kiến Tưởng-giới-Thạch

Đại biểu hội phản Nhật ở Nam-kinh là Hoàng-thế-Kiệt ngày 3 Novembre đến phủ Quốc-dân xin vào yết kiến Tưởng-giới-Thạch, thỉnh nguyện năm điều, đại ý yêu cầu chính phủ trung ương phải nên hết sức trừ bỏ các điều ước bất bình đẳng; việc giao thiệp đối với nước Nhật không thể nhượng bộ được, cần phải đợi đến sau khi quân Nhật ở Trung-hoa rút hết về rồi, mới có thể mở cuộc đàm phán được, về cái án Tế-nam, chịu kém nhất là cũng bắt nước Nhật phải trừng trị kẻ hành hung bồi thường và xin lỗi. Tưởng-giới-Thạch đáp chính phủ là chính-phủ của nhân dân, đối với những lời yêu cầu của dân chúng đều tiếp thụ hết cả. (*Dịch báo Tàu*)

Ngày 11 Novembre 1928

Học sinh biểu tình ở Mãn-châu

Cáp nhĩ tân. — Quan tỉnh trưởng Cát-lâm có lệnh cấm học-sinh không được biểu tình phản-đối cái chánh sách của chánh phủ Phụng-thiên, song ngày hôm qua học sinh biểu tình phản đối người Nhật, và việc người Nhật dự vào công cuộc mở mang đường hỏa xa.

Ở Font ch'afen, lính cảnh bắt bọn biểu tình giải tán, học sinh không tuân lệnh, lính cảnh sát bèn bắn súng, nhiều người học sinh bị thương. Song học sinh vẫn biểu tình, rồi sau giải tán một cách có trật-tự, vì có lính cảnh sát đi theo.

Việc bãi âm lịch

Bắc kinh. — Việc chánh phủ quốc dân có nghị bãi âm-lịch, làm cho nhân dân bắc phương rất là bất bình, vì họ cứ muốn giữ các cổ-tục.

Việc hỏa xa

Bắc-kinh. — Các vật dụng hỏa xa của Phụng-thiên hoàn lại, 20 chiếc toa máy, 400 chiếc toa thường không dùng được nữa; đường hỏa xa đến Tây bá lợi á vẫn bị nghẽn. từ Thiên tân đến Đại-liên, và đường hỏa-xa Nam Mãn vẫn phải vận tải bằng đường thủy, như vậy biết rằng về việc theo về chánh-phủ Nam-kinh, đảng bắc-phương vẫn còn gắng lắm.

Người làm xe điện ở Thượng hải

Thượng hải. — Người làm công ty xe điện ở Thượng-hải mới gửi tối hậu thư cho công ty yêu-cầu những khoản sau này: Trước ba ngày, phải công-nhận hội liên hiệp; lấy lại các thợ bị đuổi, tăng tiền công lên 30 %, giảm số giờ làm việc xuống làm mỗi ngày là 8 giờ; những ngày nghỉ mà làm việc thì được công gấp đôi, công ty phải trả việc thuốc thang cho người làm; cấp cho hội liên hiệp 5.000 đồng để chi vào việc giáo dục và mỗi tháng lại cấp 500 dollars; mỗi năm thưởng cho người làm hai tháng công.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	22 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10,00
nhì,	9 60
ba,	8 50
Thóc hạng nhất,	5 70
Bắp ngô	5 60

Giá bạc. — Kể từ ngày 12 Novembre 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 70.

Thời giá quốc trái :

Ngày 6 Novembre 1928

3 %	hoàn dần		77 f.50
3 ½ %	hoàn dần		94 f.00
4 %	vĩnh viễn	1917	77 f.40
4 %	»	1918	76 f.90
6 %	»	1920	102 f.05
5 %	hoàn dần	1920	106 f.50
4 %		1925	117 f.30

Ngày 8 Novembre 1928

3 %	vĩnh-viễn	63 f.60
5 %	1915-1916	90 f.65

Tin tàu. — Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (đường Nhất), đến ngày thứ ba 13 novembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong rồi chuyển sang tàu *Kitano-Maru*. Tàu này không ghé Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ hai 12 novembre.

— Tàu *Songbo* đến ngày thứ năm 15 Novembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi *Canton* đường Hoihow, Fortbayard và Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 14 novembre.

Ngày hội Đình-chiến tại Hanoi. — Vì các ngày hội về mùa hạ như hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc, hội kỷ-niệm Dân-quốc, mấy năm nay đều làm giản-dị chiếu lệ thôi, cho nên hội Đình-chiến vào tháng lạnh làm được long-trọng lắm. Lễ Khánh thành đài kỷ-niệm Tướng-sĩ trận-vong cũng để vào ngày 11 novembre, cho nên hội Đình-chiến ở Hanoi năm nay vui vẻ lắm.

Theo lệ thường, tối hôm trước có cuộc rước đèn, nhưng rước to hơn những ngày thứ hai đầu tháng, rồi đến cuộc chớp bóng giữa trời cho thiên-hạ xem không. Các cuộc trò chơi khác thì cũng như mọi năm, duy có cuộc điểm-binh thì nghiêm chỉnh lắm.

Hồi 7 giờ sáng hôm 11, đường Puginier đã chật ních các đạo quân lính đứng sắp hàng, các quan chức lần lượt đến trước đài kỷ-niệm. Đúng 7 giờ 30, quan quyền Toàn-quyền Robin tới nơi, phường nhạc binh cử bài *marseillaise* xong, thì ông bác-sĩ Piquemal thay mặt hội các cựu-chiến binh đọc bài diễn-văn, rồi lần lượt đến M. Vũ-ngọc-Hoành, Tổng-đốc thay mặt nhân-dân Annam M. Tholance đốc lý thay mặt thành phố Hanoi và quan Thống-sứ [illegible] thay mặt Bắc-kỳ.

Quan Toàn quyền và các quan có đặt vòng hoa ở chân đài kỷ-niệm xong rồi ai nấy đứng im lặng một phút để tỏ lòng viếng các tử-sĩ. Lễ xong đến cuộc điểm-binh, các vệ quan thuộc-địa, các vệ khố đỏ, pháo thủ, đội khố xanh riễu qua trước rạp rất là chỉnh tề. Trong khi ấy thì các tàu bay cũng dự cuộc điểm-binh mà lượn vè vè trên không-trung.

Buổi tối các công-sở thắp đèn sáng trưng nhất là phủ Toàn-quyền, phủ Thống-sứ, nhà hát Tây, tòa Đốc-lý, vườn hoa Paul-Bert và đền Ngọc-sơn trông ngoạn mục lắm. Tối đến người kéo nhau lũ lượt đi xem đèn và đốt cây bông ở hồ Ngọc-sơn đông lắm.

Hội đồng chính phủ. — Trong 66 việc ban thường-trực của Hội-đồng chính-phủ họp bàn hôm 9 novembre có các việc sau này:

Dự thảo nghị định miễn khoản thuế ở điều thứ nhất nghị định ngày 23 septembre 1926 cho các động sản và bất động sản của nhà chung ở Bùi-chu Nam-định.

Duyệt y nghị-định ngày 18 octobre 1928 của quan Khâm sứ Trung-kỳ về việc sang sổ về các chương trong sổ chi thu Bắc-kỳ năm 1928.

Dự thảo nghị-định đặt ra chức phó hội trưởng phòng canh-nông và Thương-mại phía Bắc Trung-kỳ.

Dự thảo nghị-định mở rộng tỉnh Savannakhet.

Dự thảo nghị-định cấm đem vào và lưu hành ở trong địa hạt Đông-dương cuốn sách bằng chữ nho, tên là « Kuo min ko ming yao Lan » in ở Thượng-hải.

Dự thảo nghị định cấm đem vào và lưu-hành trong địa-hạt Đông-dương tờ báo L'Annam de demain », in ở Toulouse.

Dự thảo nghị-định cấm đem vào và lưu hành trong địa hạt Đông-dương Tạp chí bằng chữ nho, tên là « Ko ming Ting Luen »;

Dự thảo nghị-định cấm đem vào và lưu hành trong địa hạt Đông dương tạp chí bằng chữ nho, tên là « Histoire illustrée de l'expédition contre le Nord », in ở Thượng-hải.

Dự thảo nghị-định cấm đem vào và lưu hành ở trong địa hạt Đông-dương cuốn sách chữ nho, tên là « Tang-yuan Hian Lien ta xeng » (Principaux points pour l'introduction des partisans Kuomingtang chinois).

Dự thảo nghị định cấm đem vào và lưu hành ở địa hạt Đông-dương cuốn sách chữ nho, tên là « La Chine sous la domination économique », in ở Thượng hải.

Dự thảo nghị-định cấm đem vào và lưu hành ở địa hạt Đông-dương Tạp chí bằng chữ nho, tên là « Han yang yen The Banyeng Honthy », in ở Thượng-hải.

Dự thảo nghị-định cấm đem vào và lưu hành ở địa-hạt Đông-dương tờ báo chữ nho tên Cke Kosei Sn Pao » in ở Vân-nam.

Dự thảo nghị định đổi lấn mấy miếng đất của phủ Toàn-quyền với thành phố Hanoi. Vân vân.

Cuộc vô-tuyến-điện truyền thanh. — Chương-trình ngày thứ tư 14 novembre như sau này:

11 giờ

Cours commerciaux et des changes.
Salut à la France.
Eva, valse, d'opérette.
Heimlilish, gavotte.
Danse Hongroise Nº 4.
Lonter elta intermezzo.
Mélodie.
Solo de trompette par M. Velore.
La Princesse Czardas, sélection.

20 giờ

Concert chinois.

20 giờ 45

Informations.
Maritana, ouverture.
Madame Récamier, gavotte.
Arpa d'Amore.
La cinquantaine.
Czardas Nº 10.
Berceuse, chant, mélodie, danse.
Solo de violon par Mme Tafanos.
La favorite, fantaisie.

Hội đồng tư-vấn pháp-luật. — Hội-đồng tư-vấn pháp-luật đến thứ bảy 17 này sẽ họp tại phủ Thống-sứ do quan Thượng-thẩm viện trưởng Morché chủ tọa

Lễ đăng quang vua Nhật. — Nhân dịp lễ Đăng-quang vua Nhật, quan tổng lãnh-sự Nhật-bản tại Hanoi sẽ mở một dạ-hội tại tòa lãnh sự ở khách-sạn *Métropole* vào tối thứ bảy 17 novembre này. Quan lãnh-sự có gửi giấy mời các quan chức và các chủ báo quán Tây Nam đến dự hội.

Hội-chợ Hanoi

Kính cáo rằng các gian hàng cho thuê chóng hết lắm.

Các xứ Đông-dương phần nhiều có thuê cả.

Trung-hoa Nhật-bản, Nam dương quần-đảo và các nơi lân cận xứ Viễn đông đến dự cuộc Hội chợ này cả. Nay chỉ còn thừa vài gian mà thôi. Vậy quý khách nên mau mau mà thuê.

Cái thể lệ về việc động-binh *(tiếp theo)* — *IV Việc các lính trừ bị họp tại tỉnh lị và lệnh gọi tựu ngũ*: Các thể lệ về việc họp các lính trừ bị ở nơi tỉnh lị, về nơi ăn chốn ở của các lính trừ bị và mỗ tốp gọi ra, thì trong *Journaux de Mobilisation* ở các tỉnh đã có nói kỹ càng.

Các lính trừ bị ở các làng, đã có sắc thẻ trừ sau để kén chọn.

Chỉ những người nào có thẻ trừ sau sắc đỏ, thì mới phải lập tức tới nơi tỉnh lị, do lý-trưởng chịu trách nhiệm.

Những người có thẻ trừ sau sắc xanh thì ở nhà đợi có lệnh của quan Thống-soái gọi, sẽ tới họp ở nơi tỉnh lị cũng theo như thể lệ các người có thẻ sắc đỏ.

Còn những người có thẻ sắc trắng thì:

--- Nếu thuộc về ngạch riêng thì cứ chiếu theo lệ binh thì làm việc gì, bấy giờ lại nhưng lưu làm việc ấy.

-- Nếu không thuộc về ngạch riêng, thì cứ đợi ở nhà, tùy quyền các quan chức văn võ bổ dụng.

Khi các lính trừ bị tới nơi tỉnh lị, thì do các Phòng binh các tỉnh chiếu sổ riêng từng người và thẻ tùy thân mà lấy căn cước và thu lấy các giấy lệnh gọi từng người.

Những người lính trừ bị nào có tàng tật đích xác, mà ở nơi tỉnh lị không có sở Động binh, thì Phòng binh có thể cho về nhà được.

Những lính trừ-bị phải tựu-ngũ ngay thì họp thành từng toán, bấy giờ mới giao gói giấy lệnh gọi của tất cả mọi người cho người đầu toán ấy. Khi tới sở Động-binh thì người đầu toán giao gói giấy lệnh-gọi ấy cho sở Động-binh.

Các giấy lệnh gọi ấy sẽ do sở Mộ-binh, chiếu như thể lệ thường mà làm và tùy mỗi khi có toán lính trừ bị đến và tùy khi hoãn-dãi mà châm chước lại. Các giấy lệnh gọi ấy làm bằng chữ Pháp, chữ Quốc-ngữ và chữ nôm.

V. *Các toán lính trừ bị khởi hành.* — Các lính trừ bị khởi hành ở nhà lên nơi tỉnh lị thì do lý-trưởng các làng thân dẫn, đi thành từng bọn và phải cho có thứ tự.

Nhà binh không đặt ngạch lính riêng để đến các nơi tỉnh lị tìm các lính trừ bị và dẫn về sở Động-binh nữa. Việc ấy từ nay do lính khố xanh hay lính khố lục thân dẫn.

Các quan võ chánh các sở mộ-binh cấp cho các Phòng binh các tỉnh các Bảng động binh (*Tableaux de Mobilisation*) để tiện việc tùy nghi kết lập thành từng toán và liệu-định trước các cách đãi-tải ý-hiệp với nhà binh. Những giấy trích-lục ấy đều liệt kê vào các tập hồ-sơ về việc động binh của các tỉnh.

Hanoi ngày 29 Octobre 1928
Quan quyền Toàn-quyền
ROBIN duyệt y

MỘT TIN MỪNG

Bản-quán đã được tin đích-xác rằng: Phen này Công-ty OPTORG, là một công ty đại-thương, đã nổi tiếng khắp trong đất Nam-Việt, phen này quyết chí tổ chức ra ở Hội-chợ một cuộc bài trí thực khéo, thực giỏi, để cho các quí-khách bản quốc được biết rõ cái chí chiêu-khách, cái tài lựa hàng-hóa cho vừa ý khách của công-ty ấy là thế nào.

Các thứ hàng *Len*, có hoa, các hạng *Chúc-bâu, Láng, Chéo go, vải bông*, vải gai, vân vân. Ai xem Hội chợ cứ đến gian hàng số 2, série D, là được xem đủ cả. Công-ty hoan-nghênh các quí-khách lắm.

Xem các thứ vải rồi sẽ mời các ngài nếm các thứ rượu đại danh, như rượu mùi *Cointreau*, rượu Sâm-banh MUMM dán giấy trắng, và thứ rượu nho rất ngon *Super Banyuls*.

Các ngài sẽ được một cơ-hội nữa để công nhận rằng phẩm các thứ hàng nhập-cảng của hiệu này, là những thứ thượng-hảo-hạng cả.

Công-ty này có thế lực trong thương-trường Trung-hoa đã lâu năm lắm rồi. Các chi quán của công ty ở bên Tàu, đã thành ra những đại hiệu vào hàng thứ nhất cả.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE,
Số 59, phố Paul Bert, Hanoi
tìm có thứ thuốc chữa khỏi tức các bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP SOFAL.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, Rue Lamblot (phố nhà Thờ) máy nói số 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Vấn đề dời nhà thương Annam xuống Cống-vọng. — Việc dời nhà thương Annam ở phố Phủ-doãn đi nơi khác thấy bàn đã mấy năm nay, bây giờ mới thấy dự định nói đến? Vấn đề ấy thiết tưởng cũng khó lắm, mà cứ để nhà thương vào giữa thành phố thì không hợp vệ sinh chút nào vừa hại cho dân vừa hại cho những người đau. Vả lại nhà thương mỗi ngày cần phải mở mang thêm thì để nguyên chỗ cũ hẹp quá, mà dọn đi bây giờ thì tốn kể mất mấy triệu đồng biết lấy vào đâu. Những tòa nhà to lớn, có cái làm đã tốn hàng triệu thì bây giờ dùng làm gì? Ý hẳn sở Y-chính đã thương thuyết xong với phủ Thống-sứ về việc dời nhà thương xuống sở Thú-y Cống-vọng, cho nên ngày 8 Novembre mới rồi ông hội trưởng phòng Canh-nông Bắc-kỳ có gửi một bức thư lên quan Thống-sứ dị nghị về việc ấy. Thư ấy đại khái nói rằng. Trước kia nhà nước đã lấy mất mấy nhà của sở Thú-y ở Bạch-mai để làm sở vệ-luyện, làm nhà thương lây và làm nhà ở cho các quan tàu bay, vân vân. Phòng Canh-nông cho việc dời nhà thương đi nơi khác là không nên vì chẳng những là tốn phí nhiều, mà người đau ốm, người nhà cùng các viên chức coi việc nhà thương đi xa bất tiện lắm. Sau nữa việc nông là cái căn bản của xứ này mà chính phủ lại coi việc thú y làm khinh thường như thế. Số chi tiêu mỗi ngày một nặng mà cái vấn đề các mục ở xứ này vẫn chưa giải quyết xong, đã thế này lại giảm bớt người làm, giảm bớt cách hành động của sở Thú-y đi. Hội mong rằng quan Thống sứ cho công bố cái tin lấy sở Thú-y làm nhà thương là tin không thực.

Một kỳ thi thương chính phải bãi đi và thi lại. — Kỳ thi *Sous-brigadier des Douanes et Régies* (phó quản thương chính ngày 17 octobre mới rồi vì có một nơi đã lộ các đầu bài để thí sinh biết trước cho nên trước khi chấm bài, sở Thương-chính đã định bãi cả đi và đặt kỳ thi khác vào ngày 15 décembre này. Chỉ có những người được thi kỳ 17 octobre vừa rồi mới được dự thi kỳ 15 décembre thôi. Tại Hanoi sẽ đặt thêm một kỳ thi ấy.

KINHJ DÂPÇ KHÔNG VƠW
Giaj 0p.80 môtç caij

Laf thu'j kinhj mo'ij phatj-minh ra, yungf vaof dôngj hôf deo tay hay boz tuij không conf nghi ngaiç vo'w nu'aw Banj taiç: Hiêuç Tông-Yune-Tai. 49, Hangf Ngang (Rue des Cantonnais) Hanoi

Lo'if da'nç. — Ai biên giâyj dênj mua maf biên ba'ngf thu'j chu'w Quoej ngu'w mo'ij nayf thif xin tru'f 30%.

Ai ca'tj caoj bachç nayf dem laiç mua thif tru'f 20%. 7.587

BÁN RẺ.

Một cái quạt điện;

Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;

Một cái máy đèn cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.

Hỏi tại nhà in Trung Bắc
1.460 *63, phố hàng Bông.*

Kỳ thi tri-huyện hạng ba. — Sáng hôm nay tại phủ Thống-sứ đã bắt đầu thi tri-huyện hạng ba. Kỳ thứ nhất là luận Pháp văn, đầu bài như sau này, được làm trong hạn 4 giờ;

Biens communaux - Origine - Texte en vigueur - Partage, Vente, location - Différentes catégories de biens communaux. Règles de partage et de gestion en usage dans les communes du Tonkin.

Chánh hội-đồng trông nom là quan sa'-tri Echinard; hội-viên là MM. Grospierre, Arondel

Cả thảy có bảy người đến dự-thi là; MM Trịnh-văn-Khiêm, tham-tá tại Bắc-giang; Lê-văn-Lâo, lục sự tại Nam-định: Phạm-văn-Lệ, tham-tá tại tòa nhì phủ Thống-sứ; Ng-văn-Giao, tham-tá tại phủ Toàn quyền; Phạm-gia-Định, lục-sự tại Hà-đông; Ng-văn-Tuyên, giáo-học trường Sinh-từ; Đào-quí-Tiến, thư-ký tòa ba phủ Thống-sứ.

Sách mới — MẤY BÀI DIỄN VĂN (Recueil de conférences 1917—1928) Minh-minh Đức hội Nam-định xuất bản, in tại hiệu Trường-Phát, Giấy nhựt trình, khổ 14 × 18 92 trang, giá bán 0$30.

BÀI DIỄN VĂN về hai chữ YÊU MẾN, cũng hội ấy xuất bản, hiệu ấy in, giấy nhựt trình, khổ 12×18, 16 trang.

HỒNG PHẤN ĐỊA NGỤC, Trang-Vũ-hiệp tiểu-thuyết, Vũ xuân-Độ dịch-thuật in tại Thực-nghiệp, giấy nhựt trình, khổ 15+22, Hai quyển mỗi quyển 64 trang, giá bán mỗi quyển 0$25.

Đẻ ở trên xe lửa. — Chiều hôm qua có một người đàn bà tên là Ng-thị-Tho quán làng Mỹ-lâm huyện Phú-xuyên (Hà-đông) đi xe hỏa ở Bắc-ninh sang Hanoi đẻ ngay ở trên tàu. Khi tới Hanoi sở Cẩm đã cho đưa ngay vào nhà thương Hanoi.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh
QUAN ĐỐC-TỜ BLOT
65, phố Tràng-thi và 71, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ) hài-nhi cũng được.

Thì nào đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.

Có buồng riêng tử tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp có mặt ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn-thận.

Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, bất cứ giờ nào.

CUỘC XỔ SỐ

ĐỂ DỰNG MỘT CÁI NHÀ THỜ Ở ĐƯỜNG CARNOT TẠI HANOI
(Loterie pour la construction d'une église à Hanoi Boulevard Carnot

Những số trúng giải được tiền kể sau này:

Một số lớn: 5.000$00

Một số.	3 000 $ 00	Hai mươi số . . .	100 $ 00
Hai số.	1.000 , 00	Hai mươi số. . . .	50 , 00
Bốn số.	500 , 00	Năm mươi hai số .	25 , 00

Lại hoãn đến ngày 6 Janvier 1929 mới mở số

GIÁ BÁN: mỗi vé . . . . . 1$00.

Có bán vé tại bản-quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này:

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0 30

Tòa án Trừng-trị — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị. xử những việc sau này:

Nhì ở-đần, thứ ba mới bọc trò. — Đào Thịnh (ngụ ăn thị) nhận vàng khách từng tiền, có đem đôi xuyến vàng cầm ở Vạn-bảo, đến hạn không có tiền chuộc, mới lập mưu đến một hiệu hàng bạc (chủ tên là Nguyễn-thị Hai) là hiệu trước đã kéo đôi xuyến ấy, giạm bán rồi hỏi vay 36 p. 00 để chuộc về bán. Chủ hàng bạc giao tiền cho người nhà theo đến Vạn-bảo Đào Thịnh chuộc xong vào nhà cầm ở phố Mới đánh lừa người nhà hàng bạc đứng đợi ở cửa cầm rồi chuồn cửa sau đi mất. Nay vì đào Thịnh đã chịu đền số tiền ấy và bên nguyên đơn đã xin rút đơn kiện nên tòa lượng phạt đào Thịnh 1 tháng tù án treo. Thế ra ả này đã thông thuộc cả các ngõ.

⁂

Nguyễn-văn Dung là học trò lừa mượn xe đạp của một người tên là Tư rồi đem bán cho một người tên là Hậu lấy 65 p. 00. Tòa phạt Nguyễn-văn-Dung 1 năm tù và 5 năm biệt xứ.

⁂

Nguyễn-văn-Thọ là học trò đến nhà bạn là Đặng-đình-Phúc, nhờ làm hộ một bài tính đố. Khi Phúc làm xong thì Thọ bảo không đúng và bỉ là dốt. Vì lẽ đó hai anh cãi nhau và đánh nhau rồi Thọ lấy dao đâm Phúc ở cánh tay. Nguyễn thị Dương (bán hàng nước) thấy thế chạy ra bênh em Thọ túm lấy tóc Phúc đánh nữa. Tòa phạt Thọ và Ng-thị-Dương cả hai chị em mỗi người 20 ngày tù nhưng cho hưởng án treo.

Chị em bạn bất lương. — Ng-thị-Kim đến chơi nhà chị em bạn tên là Thị-Nhuận rồi rủ nhau đi chợ mua đồ ăn. Ng-thị-Kim biết bạn khóa cửa không đem thìa khóa đi theo, nên đến giữa đường tìm cách nói dối lên về nhà bạn mở cửa buồng ăn cắp quần áo đáng giá 20 đồng rồi cút thẳng. Vì thị Kim đã thú nhận và đã chịu đền, nên tòa lượng phạt 6 tháng tù án treo.

Đầy tớ bất lương. — Đinh-văn-Kiêm, tạm nghỉ đi ở, nhận của chủ là Đỗ-thị-Thịnh 5 tấm lĩnh đem đến nhà một người tên là Thị-Hai bán. Tên đầy tớ bất lương biết chủ chưa lấy tiền, cách vài hôm sau đến nhà người ấy tự tiện đòi lấy 32 đồng bạc rồi cút thẳng. Tòa phạt tên Kiêm 2 tháng tù.

Ăn cắp của chủ. — Bùi-gia-Phẩm làm công cho M. Holl ở Sơn-tây bị truy tố vì ăn trộm giấy ăn cắp tiền của chủ. Tòa hỏi chứng tá rồi phạt tên Phẩm 2 tháng tù.

Việc ăn cắp ở hiệu Gô-đa. — Việc Dương-Khôi, thư-ký ở hiệu Gô-đa bị truy tố là ăn cắp 5 chai rượu mùi cùng các thứ lặt vặt của hiệu ấy, thì tòa hoãn 15 hôm nữa mới xử.

Được tạm tha. — Phạm-quang-Chinh là học-trò bị truy tố ăn cắp 70 đồng bạc, được tạm tha vì số tiền ấy đã đền lại rồi và bên nguyên đơn đã xin rút đơn kiện. Việc này đến phiên tòa 22 tháng này mới xử.

Trường cao học Đông-dương. — M. Tạ-Đăng Lê-văn-Cân, tốt nghiệp trường cao-học Đông-dương, nay đã được bổ tham-tá tập sự, niên bổng 1.2.0 và để tùy quyền quan Thương-chính tổng trưởng bổ dụng.

Việc thiện-thủ tiền của các làng ở Vĩnh-yên. — Trong một số trước bản-báo có đăng rằng hai người làm ở kho bạc Vĩnh-yên đã phải tống giam về tội thiện-thủ tiền của các làng nộp tại kho-bạc. Số tiền ấy nay xét ra có đến vạn rưỡi đồng là tiền lấy từ năm 1925 đến giờ. Hai người ấy là MM. Ng-văn-Tín, thư ký ngạch kho-bạc và Đào-đức-Nguyên là người kiểm bạc, nghe đâu có tố giác hai người nữa làm ở tòa sứ Vĩnh-yên. Nay sở kho-bạc còn xét các sổ từ năm 1925 về trước xem hai người bị tố giác này có thật can vào việc thiện thủ ấy không, nhưng nghe đâu các giấy má mất đi nhiều, khó tra ra lắm. Hai người bị tố giác thì một người hiện làm tri châu và một người đi nơi khác không có tin tức gì cả.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Mouttès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

[illegible]

Đã in xong lịch sang năm rồi. — Xin kính-cáo để các nhà đại công-thương cùng các tư gia gần xa biết rằng lịch sang năm của bản-quán đã in xong, vậy các ngài muốn mua buôn hay muốn đặt cho hiệu các ngài thì xin kịp đến bản-quán mà chọn trước lấy các kiểu về đẹp, nếu chậm thì người ta chọn hết mất.

Sau đây bản-quán in thử ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào:

FÉVRIER
陽二月 10 初十日
DIMANCHE
Ste Scolastique
Fête du nouvel An annam.
1er jour du 1er mois de Kỷ Tị

正月小
Kiến Bính-dần — Sóc Bính-tuất
初壹
Ngày Bính tuất
Hành Thổ — Sao Tinh — Trực Thành
Kị: Tu chủ — Chống thư — Binh-thời — Tác-tao
Ngải khuyên
TIẾT NGUYÊN-ĐÁN
Hỷ thần và Tài thần đều ở phương Tây Nam, Quí-thần ở Tây-Bắc. Xuất hành nên đi cuối giờ Tí đầu giờ Sửu mà đi đến phương Tây Bắc thì tốt lắm. Hay đi vào giờ Mão cũng tốt.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên. . .	0$35 một
Từ 50 đến 99 . . .	0 40 »
Từ 1 đến 49 . . .	0 45 »
Tiền cước 1 quyển .	0 25 »
» 2 quyển .	0 40 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Tòa án binh. — Đến thứ năm 6 décembre này, tòa án binh sẽ họp để xét xử những việc sau này:

Việc người cai Faucher, thuộc đạo bộ binh thuộc-địa đóng ở Hanoi, can tội khiếm khoáng chức-vụ. Người lính lê dương tên là Charles, đóng ở Việt-trì can tội lăng mạ người công chức, trong khi làm việc.

Việc người lính kỵ-mã tên là Trần-văn-Thân, đóng ở Hanoi, can tội ăn cắp nhà binh.

Về hưu — M. Nguyễn Bằng tri-huyện hạng nhì được về hưu, đồng niên hưu bổng 399 đồng.

M. Nguyễn-Phan thư ký thương chính hạng nhất ngạch thương chính, được về hưu, đồng niên hưu bổng 504 đồng.

Phạm-hữu-Dược, thông phán nhất, được về hưu, đồng niên hưu bổng 193 đồng.

Con nhà ai? — Một người hàng cháo tên là Trương-thị Hai nhà ở ngoài bãi cát bờ sông, ngày 10 Novembre hồi 17 giờ có đưa nộp sở Cẩm hai đứa con trai tên Tham và Toan là hai anh em, một đứa 10 tuổi, một đứa 7 tuổi lạc ngoài phố. Ý hẳn hai đứa bé này đi xem hội rồi lạc mất.

Chết bệnh gì? — Đêm hôm qua hồi 1 giờ 15, một người đàn bà tên là Ng-thị-Tai 30 tuổi ở hàng Đàn số 84 có đem trình sở Cẩm cái xác con trai lên 3 tháng, chết trong khi đem vào nhà thương. Khám xong đã cho khiêng vào nhà xác.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sửa đường sá. — Quan Công sứ Kiến-an báo tin rằng cái cầu bằng gỗ ở Vĩnh-duy, đường hàng tỉnh số 212, từ huyện Qui-cao đến huyện Tiên-lãng, xe ô-tô không thể đi lại được. Phải sửa chữa chừng trong mười ngày mới xong.

Lời cảm tạ của hội Bắc-kỳ thanh-niên thể dục âm nhạc. — Hội Bắc-kỳ Thanh-niên Thể-dục âm nhạc (La Jeunesse Tonkinoise) chúng tôi từ khi thành lập đến nay đã ra các diễn kịch để giúp các hội thiện, hội học, đều được thân hào Tây, Nam, Hải-phòng ta chiếu cố và ngợi khen đã lấy làm vinh dự.

Đêm này hội chúng tôi mới hát để lấy tiền cho hội là lần thứ nhất, tức là cuộc hát tấn Bá Ấp Khảo theo lối cải lương Nam-kỳ ở rạp chớp ảnh Đại-quan phố hàng Cót thì lại nhờ được quan thương thân hào Tây, Nam và Trung-hoa Hải-phòng ta vui lòng tán cho, nay được kết quả rất là mỹ mãn như sau này:

(Xem trang thứ ba cột thứ ba)

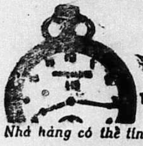

CHABOT, Hanoi
56. Rue Paul Bert, 56
CÓ BÁN NHIỀU KIM-CƯƠNG ĐẸP
Mặt nhẫn
Mặt hoa
Thượng-hạng
Nhà hàng có thể tin cẩn được.

茂 MAO-SENG 盛
57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiện tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3013 MẬU-THỊNH kính cáo.

TRẦN - QUANG - MINH
Chuyên môn giồng răng
199, Hàng Bông-lờ, Hanoi
MẤY NHỜI KINH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng, TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm hẳn được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, mà giá nhời ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Hanoi

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai la chẳng thường cứ tự vấn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành, thầy chẳng có, thuốc thì không, thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai vậy đều cần phải từng tay có một quyển sách nói cả các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê mà mọi điều chỉ bảo cho biết các thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được vô số thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày [illegible] trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khó [illegible] thường dùng

Đại khái có những chương sau này:

1. *NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy đến to; đại để như: Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, say nắng, thắt cổ, phải gió, ngất đi vân vân....*
2. *LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự đề phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.*
3. *MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào con trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh sản với giống vật mà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa lũ loài vật trong nhà khi có tật bệnh.*
4. *CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi-trùng; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành và không tốn tiền để giữ cho nước uống được trong sạch.*
5. *NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau lưng, đau dạ dày, đau gan, bệnh run. Mỗi bệnh ấy lại phải có nói rõ một cách giản gị mà xem ngay thực hành đã công hiệu lắm.*
6. *BỆNH ĐAU DẠ DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.*
7. *CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn; nếu biết chữa cho hợp cách thì đỡ ngay.*
8. *CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.*
9. *CÁC CHẤT ĐỘC. Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc vân vân..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tây cùng các lời chỉ bảo rất kỹ, càng về những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho*

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải đính một cái tem 5 xu cước để gửi. Ma nên viết thư về xin ngay tin [illegible] còn bảo hết.

Tiền bán vé (theo trong sổ cuốn vé) . . . . 895$00
Tiền các nhà hảo tâm cho 110$10
Cộng là . . . 1.005$10

Bản hội không ngờ được món tiền to như thế thì rất lấy làm cảm khích vô cùng:

Vậy bản-hội chúng tôi có lời chân thành cảm tạ quan Đốc-lý Klein, quan năm Clemenceau đã đến chủ tọa, các thân hào Tây, Nam và Trung-hoa cùng các ông các bà đã vui lòng đến chứng kiến cuộc hát hôm đó.

Lại xin có lời cảm ơn ông Shun-Tai cho mượn rạp hát, ông Louis Tork dit Sion Tchao chủ nhiệm rạp hát hết lòng cho người phục dịch hôm hát đó; ông Phạm-kim-Bảng đã hết lòng giúp cho việc được mỹ mãn; ông Tô-văn-Lượng giúp công vào việc bán vé; ông Nguyễn-văn-Tập và ông Đài đã cho mượn các tranh cảnh và các đồ bài trí; nhà máy đèn cho đèn, các âm nhạc tài tử giúp về âm nhạc.

Còn về phần các tài-tử, thì bản-hội rất là cảm ơn ông Qui và bà Qui, ông Hoan, ông Dần, ông Đắc và ông Trịnh cùng các tài-tử giúp các vai vào vở hát đó rất là công phu, khó nhọc, nhiệt thành và sự công ích, làm cho cuộc hát được hoàn toàn.

Non cao bể rộng, ân nghĩa lâu dài, mấy lời cảm tạ, xin vui nhận cho.

Bắc-kỳ Thanh-niên Thể-dục
âm nhạc lại cáo

NAM-ĐỊNH

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng cụ Trần-hữu-Nghĩa là thân-phụ ông Trần-hữu-Phương thư-ký sở rượu Nam-định và ông Trần-hữu-Mậu chủ sự sở điện-báo nhà Ga Hanoi vừa tạ thế tại quí-xá ở phố hàng Gỗ số 26 (rue des Etats unis). Năm nay cụ hưởng thọ 80 tuổi, đến sáng 15 novembre hồi 11 giờ sẽ làm lễ cất đám an táng tại xã Vị-xuyên huyện Mĩ lộc.

Bản-quán có lời kính viếng cụ và chia buồn với quí quyến.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord - Annam
G. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

THỪA-THIÊN

Thang thuốc giết người. — Anh trùm làng Khaông-phò (Quảng-điền) có đứa con lên 11 tuổi, mắc bệnh suyễn đã lâu ngày, hôm 15 tháng này, có mụ đàn bà ở làng Lệnh-thủy tới bán mắm ruốc, mụ ấy bảo rằng: (Tôi có thang thuốc chữa bệnh suyễn hay lắm, uống độ vài thang thì lành). Vợ chồng anh trùm nghe nói mừng lắm, bảo mụ lấy thuốc ngay, mụ ấy đưa cho một thang thuốc bảo sắc cho đứa trẻ uống. Đứa trẻ uống một chén, hồi lâu thì nó khó chịu và nó mửa nhiều lắm, mụ ấy bảo rằng: Càng mửa càng hay, cho nó uống chén nữa». Đến tối nó nằm ngủ đừ cha mẹ nó tưởng là nó ngủ ngon giấc, chắc là mau lành. Đem đèn tới thăm thì té ra con đã chết rồi, bấy giờ đem thang thuốc ra xem thì thấy trong thang thuốc toàn là vỏ thầu-dầu mới biết là bị thuốc mà chết, anh Trùm liền đi báo quan; đến sớm 17 Octobre quan về khám, đã bắt mụ ấy tống giam,

Ai là người có bệnh muốn dùng thầy thuốc phải nên cẩn thận kẻo chết oan!! T. D.

TOURANE

Hội đà-thành nữ-công — Hội Đà thành nữ-công, đến ngày 18 novembre 1928 hồi 3 giờ chiều sẽ làm lễ khánh thành nhà hội quán ở đường Marc-Pourpe.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Xe hơi cháy. — Một người bỏ mạng và bốn người bịnh nặng.

Trong bốn ngày lễ ít ai ở lại Saigon người thì đi lục tỉnh, kẻ lại ra biển bởi vậy nên mấy ngày ấy xe chạy liên liền sau sau cũng không khỏi đụng chạm, Xe nào cũng muốn đi mau hơn chúng mà nhứt là mấy cái xe đò.

Ngày thứ năm vừa rồi đây xe đò số C 6604 của Nguyễn-văn-Có đi lên Nam-Vang. Khi ấy đã năm giờ chiều, xe gần tới chỗ, thoạt có một con trâu ở dưới ruộng đi lên mà băng ngang đường. Tên sốp-phơ tuy ngó thấy song thắng không kịp hoặc là thắng không ăn nên đụng trâu ấy rồi đi tuốt xuống hố dọc bên đàng sâu chừng bốn năm thước.

Xe xuống chạy bừng lửa. Ai ngồi gần cửa lo nhảy ra mà trốn còn những người trong đáp cùng nhau cũng phải bị bịnh. Tên sốp-phơ bị cháy chết tươi còn bốn hành khách bị bịnh rất nặng, chở lên dưỡng đường Nam-Vang. Có lẽ xe chạy cũng mau nên mới không xiết thắng được.

Vụ này còn làm án kết.

Tin sau cùng

Quan Toàn-quyền Pasquier ở Pháp

Buổi chiều hội liên-hiệp bảo-quản thuộc-địa đã tiếp quan Toàn-quyền Pasquier.

Núi lửa phun ở nước Ý

Đường ôn-thạch chính chảy về phía Carraba, một đường nữa chảy về phía Nunziata.

M. Mussolini cấm mở cuộc lạc quyên để cứu trợ nạn-dân, Hội-đồng các quan thượng thư sẽ tổ-chức việc cứu trợ nạn-dân.

Lễ đăng cực ở Nhật

Giời đã quang đãng, lễ đăng mọi sự được như ý. Các nhà băng và các hiệu buôn đóng cửa.

Tòa nội-các mới nước Pháp

Tòa nội-các đã thành lập.

Tổng-lý tòa nội-các: M. Poincaré.

Tổng trưởng bộ tài-chánh: M. Henri Chéron

Bộ Thuộc-địa M. Maginot.
Bộ Nội vụ: M. Tardieu.
Bộ thương-mại: M. Bonnefous.
Bộ Học-vụ: M. Marraud.
Bộ Chiến-tranh: M. Poinlevé.
Bộ Hải quân: M. Leygues.
Bộ Lao động: M. Loucheur.
Bộ Ngoại-giao: M. Briand.
Bộ Tư pháp: M. Barthou.
Bộ Nông-phố: M. Hennessy.
Bộ Trợ-cấp: M. Antériou.
Bộ Hàng không: M. Laurent Eynac.
Bộ Công-tác: M. Forgeot.

A. R. I. P.

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-hương, A. Dejean de la Batie, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá . . 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá . . 2.00
3° HANG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá 1.00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá . . . 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp

Bán tại bản-quán

Hiêuç chej ngon nhàlj œz dầu,
Chinhj thif Kim thaij œz dâuf
hangf ngang.
Sój ba cœf doz row rangf,
Ngoaif treo biênz kinhj sangi
choang ai tâyf.
Naof laj khachj œz dâu dày,
Hayw xin sœi thüz chef nayf maf
xem.
Chef ngon canhj bej sinh ronj,
Phara nüœcj biêcj Hüœng thœm
ngalç ngaoj.
Ngocç-düœng dit Vâyz
lai cdoz

XE ĐẠP CHỈ BÁN CÓ
28$00 một

Cycle: HỒNG BÀNG và LẠC-LONG 30$00
Bảo-hành 2 năm.
Gửi ngay 5 xu timbre về lấy mẫu xe.
Maison TRÚC-THANH
59 bis, Place Neyret, Hanoi
Cần dùng đại-lý các tỉnh

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi

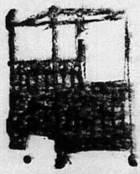

Lit en fer et en cuivre dit de Hongkong
ACCESSOIRES POUR LITERIE
Sommiers métalliques (toutes dimensions)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement
Grand choix de baguettes pour encadrement et tenture.
MEUBLE GENRE THONET.
Lampe à manchon « Titus »

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tinh chữa bệnh rất thần-hiệu và đứng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG: *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế:

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
Giây nói số 06

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX làm cho mắt các ngài khỏi đau, khỏi mù được trông thấy tỏ rõ, tức cũng như mặt trời kia soi sáng cho các người.

Phàm hễ mắt hơi đau, hơi đỏ, hơi nhấp-nhem một tý, đều là những cái khởi-điểm của bệnh toét mắt cùng các bệnh đau mắt nguy-hiểm khác nữa.

Vậy nếu những khi ấy, các ngài có sẵn ngay một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX ở trong nhà mà tra ngay đi, thì tức-khắc làm cho mắt khỏi đau, không sinh nặng ra được.

Các ngài chớ quên rằng nếu trễ-nhác một chút là có thể gây nên cái nạn mù mắt đấy.

Vậy tức-khắc ngay bây giờ các ngài nên mua ngay, hay viết thư bảo hiệu thuốc gửi bán cho một lọ:

COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX là thuốc chuyên trị bịnh đau mắt rất thần-hiệu và rất rẻ tiền.

Có ba hào một lọ thôi (0$30).

Phàm lọ thuốc nào không có đề đủ chữ COLLYRE JAUNE DU Dr CASAUX thì chớ có mua. Vì thuốc ấy hay, nên nhiều kẻ làm giả-mạo lắm.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu thuốc:

CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác,

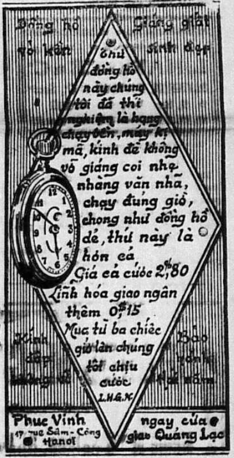

Phòng thí-nghiệm:
« PRODUITS MOGÉ »
số 8 phố Murillo thành PARIS.
Ở Hà-nội tại hiệu bào-chế tây
LA-PHÔNG LA-CÁT
(LAFON et LACAZE)
ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert)

NÊN GIỮ DÌN CẦN THẬN

Khi giở giời vặt, kì thuỷ còn hơi ngây ngất khó chịu, ít lâu thành ra bệnh nặng, đau đớn.

Phàm những bệnh: nặng-mình, chóng-mặt, thiên-đầu thống, ăn không ngon miệng và đau gan, đều do tích độc, sinh ra bởi tại tiểu tràng vận chuyển không mạnh.

Thấy khó ở thì chớ nên chễ nải bỏ qua, xin nên kíp uống, trước khi ăn cơm chiều, một viên hay hai viên thuốc « **PILULES MOGÉ** ». Thuốc này thật là thần hiệu, không hề chút đỉnh cồn cạo, trừ tiệt ngay các bệnh khó ở vặt.

Thuốc viên « **PILULES MOGÉ** » vốn toàn bằng chất thảo-mộc, rất có công hiệu khi đại-tiện bí kết; được bao nhiêu danh-y ở Paris tín dụng, và chuyên trị các bệnh ở ruột và ở gan. Thuốc này làm cho gan ruột chuyển vận điều hoà.

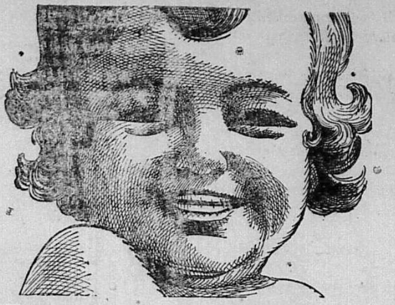

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khô mãi cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

CHÈ 寧泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiều-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI

10, Rue des Cantonnais, Hanoi
164, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi báo đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy [illegible], [illegible] thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, sẽ gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được để chi tiền giấy [illegible].

Ai mà không gửi tiền theo thì sẽ [illegible] nguyên như cũ [illegible].

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Hai sự rất ghê gớm ở bệnh lậu là : Yếu sức đi và mất đường sinh dục. Cái cơ-quan chính nó làm cho mất sức khỏe và những hạt sinh dục dễ hóa ra như hạt sinh dục của các người già. Không còn gì sợ hãi hơn là một người trai trẻ mà không sinh được những con mầm-mạp? Vậy thì phải nên quan phòng các chứng xẩy ra ở bệnh lậu và phải nên kíp chữa ngay khi mới bắt đầu có mủ. Nếu mới thấy trong đường tiểu tiện hơi đau, thì phải nên chữa ngay và phải nên giữ gìn những cơ-quan khác, bàng-quang, quả thận cho khỏi mắc bệnh về sau nữa.

Người ta đã có cách chữa rất công-hiệu là thuốc *Santal Monal*. Dùng trong mấy hôm đầu là hết đau đớn, hết sưng đường tiểu tiện và khỏi ngay lập tức. Thuốc *Santal Monal* này dùng ở các nhà thương khắp hoàn-cầu, vì nó là một thứ thuốc rất quí rất hay. Nó lẫn vào với nước tiểu và làm cho nước tiểu thành ra xanh, làm cho sạch những mụn con mọc ở các cơ-quan, như thế bệnh lậu khỏi ngay lập tức.

SANTAL MONAL
MONAL & Cie Pharmaciens de 1re Classe
Rue Daubigny, 6.
PARIS

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe)

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon: GRANDS MAGASINS CHARNER

Từ 12 đến 17 Novembre

Các thứ giấy-má bút mực

Từng ram giấy không kẻ, khổ 1/2 commercial.	5 fr. 00
Giấy Vergé de France, và phong bì kép.	12 fr. 00
Bút chì đen, một tá	1 fr. 00
Bút chì máy « Cico » mạ bạc, mỗi cái	15 fr. 50
Bút máy, bằng nhựa ngòi vàng « Viala », 14 carats, bán chiêu hàng.	15 fr. 00
Các thứ đồ vẽ, có bao bằng da giả, còn đồ toàn đồng đẹp, mười thứ.	39 fr 00

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

TRỪ-TIỆT : GIỐNG RUỒI, MUỖI, BỌ, RỆP, SÂU-BỌ, KIẾN VÀ BỌ-CHÓ, BỌ-CHÉT.

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ.

33.500

[illegible] làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai :

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre : 2$40*
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR [illegible]. — *Thuốc nước.* | *Một chai :* 1,25
GRANULÉS [illegible]. — *Thuốc hạt.* | *Một chai :* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP [illegible] SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn [illegible] rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống [illegible] . . . . Một chai :* 1,50

GOUTTES [illegible], Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

RƯỢU

GENTIANE SUZE

CHẾ

BẰNG SÂM

Uống bổ và mát

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI :
Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche.

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bổ sức lực, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn ngon, thuốc đó lấy làm hay cả thế gian ai [illegible] quen dùng.

Ai ai dùng nó cũng đáng, nhưng là người bịnh, con nhà đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau này: bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lực các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, bị cảm mạo [illegible], rét ban [illegible], trắc trở trong tì vị các bịnh đó đều dùng [illegible] thuốc QUINA LAROCHE được.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cũng đàn bà hồ khi lúc sanh sản, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có thấp [illegible] cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những nó trừ hết mà thôi còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta giám kêu thuốc đó rằng : Nước ngọc thạch của thiên thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có được cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương y khen [illegible] lòng ta.

Rất lợi thuốc nước QUINA LAROCHE là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly tới ba ly có bán theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 3 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thế kỳ ly chót uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đã khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY
Ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 31 DÉCEMBRE 1927 : » **85.500.000**

HỘI-ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự :	M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;
Phó trị-sự :	M. PAUL BOYER, Chánh hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm :	M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này :

In các thứ giấy bạc.

Mua bán các trái-phiếu ngân-phiếu, các giấy nhận tiền đi đường, gởi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ từ cho các nơi có chi điếm hay là các viên quản-lý của ngân-hàng ở những thị trường to tại khắp thế giới.

Gởi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.

Mở các quĩ cho vay tiền và gởi tiền, bất cứ thứ nào, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của quí khách. (Xin xem bản tổng kê về việc này).

Cho vay tiền trước về các trái-phiếu, mùa màng, hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.

Nhận mua bán những trái-phiếu khắp các thị trường, nhận hỏi tiền giúp những lợi tức, công nợ ở khắp các thị trường, và nhận giữ hộ những trái phiếu.

Nhận trả tiền trước những trái-phiếu khắp mọi nơi, và nhận đòi hộ các tiền tài về việc buôn khắp Toàn-cầu.

Đổi chác các thứ tiền bạc hoặc trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.

Giao-dịch các công việc thuộc về ngân-hàng ở Đại-pháp, Viễn-đông và các ngoại-quốc. Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Điểm-Lưu-Tín-Điện :
INDOCHINE

GIÂY NÓI :	
Hanoi	58 et 561.
Haiphong	26 et 219.
Namdinh	90.
Vinh	45.

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

CANDIDE

VOLTAIRE

(Suite)

. . . . . Il n'y avait pas huit jours que j'étais entré en fonction, quand je trouvai sur le soir un jeune icoglan très bien fait. Il faisait fort chaud : le jeune homme voulut se baigner ; je pris cette occcasion de me baigner aussi. Je ne savais pas que ce fût un crime capital pour un chrétien d'être trouvé tout nu avec un jeune musulman. Un cadi me fit donner cent coups de bâton sous la plante des pieds et me condamna aux galères. Je ne crois pas qu'on ait fait une plus horrible injustice. Mais je voudrais bien savoir pourquoi ma sœur est dans la cuisine d'un souverain de Transylvanie réfugié chez les Turcs. — Mais vous, mon cher Pangloss, dit Candide, comment se peut il que je vous revoie ? — Il est vrai, dit Pangloss que vous m'avez vu pendre ; je devais naturellement être brûlé ; mais vous vous souvenez qu'il plut à verse lorsqu'on allait me cuire : l'orage fut si violent qu'on désespéra d'allumer le feu ; je fus pendu, parce qu'on ne put mieux faire : un chirurgien acheta mon corps, m'emporta chez lui et me disséqua. Il me fit d'abord une incision cruciale depuis le nombril jusqu'à la clavicule. On ne pouvait pas avoir été plus mal pendu que je l'avais été. L'exécuteur des hautes œuvres de la sainte Inquisition, lequel était sous-diacre, brûlait à la vérité les gens à merveille, mais il n'était pas accoutumé à pendre : la corde était mouillée et glissa mal, elle fut mal nouée ; enfin je respirais encore : l'incision cruciale me fit jeter un si grand cri que mon chirurgien tomba à la renverse, et, croyant qu'il disséquait le diable, il s'enfuit en mourant de peur, et tomba encore sur l'escalier en fuyant. Sa femme accourut, au bruit, d'un cabinet voisin ; elle me vit sur la table étendu avec mon incision cruciale : elle eut encore plus de peur que son mari, s'enfuit, et tomba sur lui. Quand ils furent un peu revenus à eux, j'entendis la chirurgienne qui disait au chirurgien : «Mon bon, de quoi vous avisez-vous aussi de disséquer un hérétique ? Ne savez-vous pas que le diable est toujours dans le corps de ces gens là ? Je vais vite chercher un prêtre pour l'exorciser ». Je frémis à ce prospos, et je ramassai le peu de forces qui me restaient pour crier « Ayez pitié de moi » ! Enfin le barbier portuguais s'enhardit ; il recousit ma peau ; sa femme même eut soin de moi ; je fus sur pied au bout de quinze jours. Le barbier me trouva une condition, et me fit laquais d'un chevalier de Malte qui allait à Venise ; mais mon maître n'ayant pas de quoi me payer, je me mis au service d'un marchand vénitien, et je le suivis à Constantinople.

« Un jour il me prit fantaisie d'entrer dans une mosquée ; il n'y avait qu'un vieil iman et une jeune dévote très jolie qui disait ses patenôtres ; sa gorge était toute découverte : elle avait entre ses deux tétons un beau bouquet de tulipes, de roses, d'anémones, de renoncules, d'hyacinthes et d'oreilles-d'ours ; elle laissa tomber son bouquet ; je le ramassai, et je le lui remis avec un empressement très respectueux. Je fus si longtemps à le lui remettre que l'iman se mit en colère, et, voyant que j'étais chrétien, il cria à l'aide. On me mena chez le cadi, qui me fit donner cent coups de latte sur la plante des pieds et m'envoya aux galères. Je fus enchaîné précisément dans la même galère et au même banc que M. le baron. Il y avait dans cette galère quatre jeunes gens de Marseille, cinq prêtres napolitains, et deux moines de Corfou, qui nous dirent que de pareilles aventures arrivaient tous les jours. M. le baron prétendait qu'il avait essuyé une plus grande injustice que moi ; je prétendais, moi, qu'il était beaucoup plus permis de remettre un bouquet sur la gorge d'une femme que d'être tout nu avec un icoglan. Nous disputions sans cesse, et nous recevions vingt coups de nerf de bœuf par jour, lorsque l'enchaînement des événements de cet univers vous a conduit dans notre galère, et que vous nous avez rachetés. Eh bien ! mon cher Pangloss, lui dit Candide, quand vous avez été pendu, disséqué, roué de coups et que vous avez ramé aux galères, avez-vous toujours pensé que tout allait le mieux du monde ? - Je suis toujours de mon premier sentiment, répondit Pangloss, car enfin je suis philosophe : il ne me convient pas de me dédire, Leibnitz ne pouvant pas avoir tort, et l'harmonie préétablie étant d'ailleurs la plus belle chose du monde, aussi bien que le plein et la matière subtile ».

CHAPITRE XXIX

Comment Candide retrouva Cunégonde et la vieille

Pendant que Candide, le baron, Pangloss, Martin et Cacambo contaient leurs aventures, qu'ils raisonnaient sur les événements contingents ou non contingents de cet univers, qu'ils disputaient sur les effets et les causes, sur le mal moral et sur le mal physique, sur la liberté et la nécessité, sur les consolations que l'on peut éprouver lorsqu'on est aux galères en Turquie, ils abordèrent sur le rivage de la Propontide à la maison du prince de Transylvanie. Les premiers objets qui se présentèrent furent Cunégonde et la vieille, qui étendaient des serviettes sur des ficelles pour les faire sécher.

Le baron pâlit à cette vue. Le tendre amant Candide, en voyant sa belle Cunégonde rembrunie, les yeux éraillés, la gorge sèche, les joues ridées, les bras rouges et écaillés, recula trois pas, saisi d'horreur, et avança ensuite par bon procédé. Elle embrassa Candide et son frère ; on embrassa la vieille : Candide les racheta toutes deux.

(A suivre)

Chuyện chàng Căng-Đích

NGUYỄN-VĂN-HIẾU dịch

(Tiếp theo)

... Tôi đến nhận việc chưa được tám ngày thì một buổi chiều kia tôi gặp một viên nội-giám còn trẻ của hoàng đế nước Thổ, người trông xinh lắm. Bấy giờ trời nóng quá, chàng thiếu-niên ấy muốn tắm, tôi cũng nhân dịp ấy mà xuống tắm, không biết rằng một người theo đạo cơ-đốc mà lõa lồ thân thể đứng bên một người thiếu-niên theo hồi-giáo là phạm vào một tử tội. Một viên thẩm-phán nước Thổ mới truyền bắt tôi đánh vào gan bàn chân một trăm gậy và kết án bắt làm tù chở thuyền. Tôi tưởng ở đời không bao giờ có sự bất-công đến thế. Song tôi muốn biết vì sao mà chị tôi nay phải vào làm bếp cho một vị vương-gia xứ Tăng-sinh-va-ni đã trốn đến nước Thổ-nhĩ-kỳ này. — Căng-đích nói : Nhưng còn Bàng-lộc tiên-sinh làm sao tôi lại gặp tiên-sinh nơi đây ? — Bàng-lộc đáp : Lúc tôi bị thắt cổ hiền-khiết cũng trông thấy quả nhiên ; đáng lý là tôi bị thiêu kia đấy, song hiền-khiết hẳng còn nhớ rằng khi họ sắp đem tôi lên giàn hỏa thì vừa ưa đổ trận mưa rào : trận mưa to quá không sao đốt được lửa lên, nên họ không còn cách nào mới phải đem tôi thắt cổ cho chết. Sau có một nhà chuyên khoa giải-phẫu mua lấy xác tôi đem về nhà để mổ ra xem. Trước hết hắn lấy dao dạch một đường hình chữ thập từ rốn lên đến tận xương quai ở hai vai tôi. Cũng may mà khi họ đem tôi thắt cổ họ buộc một cách rất vụng về ; thì viên giáo-sĩ coi việc xử tử của tòa án Giáo-hội thiêu người thì thực khéo lạ khéo lùng, nhưng đến việc thắt cổ người thì hắn không quen : hắn dùng một cái thừng ướt, nên lúc kéo không chặt, lại vì hắn không biết buộc tròng nên tôi tuy bị thắt cổ mà vẫn còn thở được. Lúc tôi bị dao dạch vào người liền kêu lên một tiếng thật to, làm cho nhà giải-phẫu dật mình ngã ngửa ra ; hắn tưởng là có ma quỉ trong xác người hắn đang mổ, nên thất kinh bỏ chạy, lúc xuống thang gác lại ngã một lần nữa. Vợ hắn ở phòng bên cạnh, nghe thấy ầm ầm liền chạy sang xem, thấy tôi nằm trên bàn mình có dấu dao dạch theo chữ thập, thì mụ lại sợ hãi hơn nên cũng bỏ chạy ra, thế nào lại ngã đè lên chồng mụ. Khi hai vợ chồng nhà giải-phẫu đã tỉnh hồn thì tôi nghe thấy vợ bảo chồng rằng : « Rõ khéo lắm ! Mình định làm gì mà đi mổ xác một tên tà-đạo như thế ? Mình không biết rằng trong người những quân ấy bao giờ cũng có ma quỉ hay sao ? Tôi phải đi tìm một ông cố để làm phép trục ma quỉ ra khỏi xác tên này mới được. » Tôi nghe lời mụ nói sợ run cả người, mới cố hết sức mà kêu lên rằng : « Xin ông bà thương tôi với. » Sau nhà giải-phẫu Bồ-đào-nha ấy đánh bạo vào khâu cho da tôi liền lại, cả vợ hắn cùng vào trông nom săn sóc cho tôi, nên được nửa tháng thì tôi lành mạnh như thường. Nhà giải-phẫu tìm được cho tôi một chỗ ở làm quân hầu cho một viên vũ-sĩ đảo Man-tê. Tôi theo chủ nhân tôi sang thành Vê-ni, song vì chủ-nhân tôi không có tiền trả công cho tôi, nên tôi lại vào ở với một người lái buôn thành Vê-ni và theo người ấy sang tỉnh Quân-sĩ-đán-đinh này.

« Một hôm tôi cao hứng vào xem một cái nhà-thờ hồi giáo. Trong ấy có một lão thầy tu và một người thiếu-phụ rất xinh và rất mộ đạo vì đang thấy đọc kinh. Người thiếu-phụ ấy để hở cả cổ ra, và giữa ngực có gài một bó hoa huệ, hoa hồng, hoa phù dung, hoa cúc vàng, hoa thủy-tiên, hoa tai-gấu. Khi ấy nàng đánh rơi bó hoa xuống đất, tôi liền vội vàng nhặt lấy đưa cho nàng một cách rất là kính cẩn. Nhưng lúc đưa trả bó hoa tôi lại kề cà khí lâu, nên lão thầy tu nổi giận, và lúc biết tôi là người theo cơ-đốc giáo, thì lão bèn kêu cứu ầm lên. Họ chạy vào bắt tôi giải đến dinh quan thẩm-phán ; quan bèn sai lấy gươm chém vào gan bàn chân tôi trăm nhát và bắt tôi đi làm tù chèo thuyền. Ấy thế là tôi bị trói vào cùng một thuyền và ngồi cùng một ghế với Nam-tước. Trong cái thuyền ấy còn có bốn gã thiếu niên người tỉnh Mạc-xây, năm vị giáo sĩ người thành Náp, và hai bác thầy tu ở đảo Cốc-phụ. Họ thuật chuyện cho chúng tôi nghe rằng những việc như thế ngày nào cũng xẩy ra. Nam-tước cho là ngài bị oan ức hơn tôi ; nhưng tôi thì tôi thiết tưởng rằng cấm người ta lõa lồ thân thể mà đứng bên một viên nội-giám thì còn có nhẽ, chớ cấm người ta gài một bó hoa lên ngực một người đàn bà thì thực quá ư vô lý. Chúng tôi tranh luận nhau về vấn-đề ấy mãi và mỗi ngày chúng tôi phải chịu đánh hai chục roi gân bò. May sao chắc là muôn việc trong thế gian này đã xếp đặt sẵn sàng và có liên lạc cùng nhau, nên hiền-khiết đến đây đi thuyền chúng tôi và đã chuộc mệnh cho chúng tôi ra khỏi chốn ngục-tù — Căng-dích nói : « Vậy thì Bàng lộc tiên-sinh ôi, khi tiên-sinh bị thắt cổ, bị mổ bụng, bị đánh đòn, bị bắt làm tù chèo thuyền, thì tiên-sinh có vẫn cho rằng ở đời việc gì cũng rất hay không ? — Bàng-lộc trả lời : Ý-kiến tôi lúc trước thế nào sau này cũng vẫn thế, vì tôi là một nhà triết học thì không khi nào lại nói lời rồi lại nuốt lời đi được. Nhà bác-học nước Đức là Liệp-ních đã nói tất không sai, và cái luật hòa-thiên đã định từ trước vốn là một sự đẹp nhất thế gian cũng như là khoảng đầy đủ và cái chất tinh vi vậy. »

CHƯƠNG THỨ XXIX

Làm sao Căng-đích tìm thấy nàng Qui-nê-gông và mụ già.

Trong khi Căng-đích cùng Nam-tước, Bàng-lộc, Mạc tanh và Ca-căng-bô thuật lại chuyện mình cho nhau nghe, trong khi họ cùng nhau bàn tán về những việc có thể xẩy ra hoặc không có thể xẩy ra ở trong thế gian này, trong khi họ cùng nhau tranh-luận về cái lý-thuyết nhân quả, về cái xấu tinh thần và cái xấu vật-chất, về cái quyền tự-do và cái thuyết số-mệnh, về những cái giải sầu trong khi bị làm tù chèo thuyền ở nước Thổ-nhĩ-kỳ, thì thuyền ghé vào bờ biển Bô-bông-tích, họ liền lên bộ và đi đến nhà ông hoàng xứ Tăng-sinh-va-ni. Vừa đến nơi thì trông ngay thấy nàng Qui-nê-gông và mụ già đang phơi khăn mặt lên giây cho ráo.

Nam-tước trông thấy thế nét mặt tái ngay đi. Chàng Căng-đích thấy tình-nương Qui-nê-gông màu da đen sạm, hai mắt đỏ ngầu, trên ngực xấu lọm, hai má răn reo, cánh tay thì đỏ và nổi vẩn lên, thấy vậy chàng khiếp sợ mà lùi lại ba bước, nhưng sau chàng vì giữ lễ mà phải tiến lại gần. Nàng Qui-nê-gông bèn hôn chàng Căng-dích và cậu em, và mọi người đến hôn mụ già, rồi Căng-đích bỏ tiền chuộc cả hai người.

(Còn nữa)

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Hồ đào nhục (胡桃肉)

Tính chất khí vị

Hồ-đào-nhục cảm bẩm hành hỏa và hành thổ, vị cam, khí nhiệt, tính nhuận, không có chất độc.

Công dụng

Hồ-đào-nhục hòa tễ, nó thẳng tới vào thủ thái âm phế kinh, và túc thiếu âm thận kinh, chủ liễm phế thông kinh (mạch), nhuận tràng, dưỡng huyết, tráng dương, cường âm, lợi khí (tam tiêu khí), bổ hỏa (mệnh môn hỏa) nhất là hợp tễ được bổ-cốt-chỉ, thì thủy mộc tương sinh, công dụng lại càng thần diệu, nhưng phải biết rằng : nên dùng mà dùng ít thì chỉ thấy phì kiện (béo khỏe) cơ phu nhuận trạch (nở da thắm thịt) chứ biếng dùng mà dùng nhiều, thì động phong sinh đàm, dầu mày héo rụng.

Phụ lục. — Định suyễn thì dùng hồ-đào-nhục cả mạng hợp liền với nhân-sâm điều phục.

(Xưa kia có một đứa trẻ con đàm suyễn, năm ngày không bú vú (không bú), một đêm người mẹ mộng thấy thần nhân trao cho phương thuốc (nhân-sâm hồ-đào thang), sáng dậy y lời điều tễ, quả hiệu)

Huyết băng thì dùng hồ-đào-nhục (15 quả) đốt cháy ra than, nghiền nhỏ hòa rượu uống.

Vấp ngã tổn thương dùng hồ-đào-nhục tán mạt hòa rượu uống.

Tràng-nhạc cổ thì dùng hồ-đào-nhục, đốt cháy ra đen, điều với nhựa thông (tùng chi) phu trị.

Thanh-lâm (tiểu tiện gặp rắn như đá, mà trong ngọc cơ bắc buốt) thì dùng hồ-đào-nhục tán rụm, nấu cháo ăn (nghĩa là hồ-đào-nhục nấu lẫn với gạo)

Chủng tử (cầu tự) thì dùng hồ-đào nhục bổ-cốt chỉ, tật-lê, liên-tu, lộc-nhung, mạch-môn, ba-kích, phá-bồn, sơn-thù, ngũ-vị, ngư-giao vân vân, để bổ mệnh-hỏa.

Mộc qua (木爪)

Tính chất khí vị

Mộc-qua sinh về mùa xuân, cảm bẩm hành mộc, vị toan, khí ôn, không có chất độc.

Công dụng

Mộc-qua hòa tễ nó thẳng tới vào túc thái âm tì kinh, túc dương minh vị kinh, và túc quyết âm can kinh, chủ khử thấp lợi cân cốt, hòa vinh vệ (vinh là bộ trong kinh mạch, vệ là bộ ngoài kinh mạch), trị nhất thiết chứng bệnh thuộc can tì, đại khái như thổ thấp thương tì mà bệnh hoắc loạn, thổ là hai nôn, thấp là khí ẩm, hoắc-loạn là đau bụng vừa thổ vừa tả), can mộc thừa tì mà bệnh chuyển cân (thừa tì là thổ bị khắc, chuyển cân là gân dật máy máy) hoặc bệnh cước khí thấp tì (chân xưng hoặc tê dại), công dụng rất linh nghiệm, nhưng phải biết phân biệt rằng thấp tì do tự tinh huyết bất túc, hay là thổ tả do tự bội thực thương vị, mà ngộ dụng thì vô ích.

Tùng dã. — Mộc qua cảm bẩm hành mộc, cho nên hòa tễ nó thẳng tới vào can kinh, trị cân bệnh, mà nhất là khi nào cân chuyển, người bị bệnh mồm đọc (mộc qua, mộc qua, mộc qua), ngón tay chỏ thư kinh dạng hai chữ (mộc qua), vào chỗ đó, cũng khỏi, công dụng thần nghiệm có biết chừng nào ?

Thị (柿)

Tính chất khí vị

Thị là hồng, bẩm thụ khí thuần âm của giời đất, vị cam, khí hàn, không có chất độc.

Công dụng

Thị có lắm giống, công dụng mỗi giống một khác, cả cho đến tai quả (tai hồng) vỏ cây, cũng có dùng làm thuốc chữa bệnh.

Hồng thị (紅柿)

Hồng-thị là giống hồng đỏ. Hồng đỏ lại chia làm hai thứ, hồng tươi vào hồng khô.

Hồng tươi.

Hồng tươi chủ thanh tâm, nhuận phế, khai vị, sáp tràng, giải nhiệt, định thấu (ho có đờm) tiêu đờm, chỉ khát, chỉ huyết (thổ huyết) và bổ hư lao.

Hồng khô.

Hồng khô chủ sáp trung (trung tiêu), hậu tràng vị (hậu dạ dầy, vách ruột non, kiên hậu) sáp tràng, nhuận yết hầu (yết là cuống họng ăn, hầu là cuống họng thở)

Hoàng thị (柿黃)

Hoàng thị là giống hồng vàng, hồng vàng hợp chủ với phấn gạo cho trẻ con ăn, chủ trị bệnh tràng tích tiện hồng. (tràng tích là đại tiện tiết, tiện hồng là đại tiện ra máu).

Ngưu nễ thị (牛嬭柿)

Ngưu-nễ thị là hồng vú bò (quả nhỏ) hồng vú bò ăn cũng ngon ngọt như các giống hồng kia.

Thị đế (柿蒂)

Thị-đế là tai hồng chủ trị bệnh ách nghịch (nấc).

Thị xương (柿霜)

Thị-xương nghĩa là là hồng xương đọng, chủ thanh tâm thoát nhiệt, (tâm phế nhiệt), nhuận phế sinh tân, hóa đàm chỉ thấu, cho nên trị lao khái rất thần hiệu.

Thị mộc bì (柿木皮)

Thị-mộc-bì là vỏ cây hồng, nghiền mạt hòa nước cơm điều phục, chủ hạ huyết.

Phụ lục. — Xưa kia có một nhà ba đời cùng chết về bệnh phiên vị, đến cháu tìm được phương thuốc (thị bính ăn lẫn với cơm khô, tịnh cấm không hợp đến nước) chỉ trong tuần nhật là khỏi.

Lời dặn. — Phàm phế kinh hàn, hoặc cảm hàn khái thấu, hoặc tràng vị tạng phủ hư lãnh, thì không cứ là giống nào, hoặc là xương, tai quả, bì cây, nhất thiết cấm kị, và lại thuốc uống có hồng-thị mà uống rượu thì sinh tâm thống, (thậm chí chết người cũng có). ăn cua đồng thì sinh thống tả, (đau bụng tháo dạ).

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho, hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho [illegible]

PHARMACIE MONTÈS
TONIQUE TONKINOIS

Bách-tử kim-đan

(百子金丹)

LIII

11. — TAI TƯỜNG LOẠI

Thánh-nhân lúc nào cũng chăm chăm lo việc cho đời

Nho-giả thường nói chim phượng-hoàng và con kỳ-lân vì thánh-vương mà đến, vì cho phượng-hoàng và kỳ-lân là giống vật có cái đức nhân-thánh vậy. Phượng-hoàng kỳ-lân biết nghĩ cân lo xa, và biết tránh sự tai-hại, khi Trung-quốc có đạo thì đến, mà khi Trung-quốc vô đạo thì ẩn. Người ta khen phượng-hoàng kỳ-lân có đức nhân thánh, là cốt để khen thánh nhân vậy.

Còn như câu nói không có cái đức thánh-nhân, không cảm cho phượng-hoàng kỳ-lân đến được là câu nói càn. Ôi, phượng hoàng kỳ-lân là thánh, thánh-nhân cũng là thánh. Thánh-nhân lúc nào cũng chăm chăm lo việc cho đời thì phượng-hoàng kỳ-lân tất phải tuân theo lời dạy của thánh-nhân mới phải. Thánh-nhân chu du trong thế-gian thì phượng-hoàng kỳ-lân cũng nên cùng các loài cầm-thú khác hội họp, cớ sao lại xa lánh Trung-quốc, chỉ đi ẩn ở ngoài biên-phương, thế thì chẳng hóa ra thánh-nhân đạo mà phượng-hoàng trong rui sao có cái đức nhân thánh thì phượng-hoàng kỳ-lân cùng thánh-nhân giống nhau, mà tiết-tháo lại không giống nhau vậy.

Phượng-hoàng kỳ lân vì có thánh-nhân mà sau mới xuất hiện

(Ủy-yên-tử)

Đời vua Hiếu-tuyên hoàng-đế nhà Hán, chim phượng-hoàng năm lần đến, con kỳ lân một lần đến. Nào thần-tước, hoàng-long, cam-lộ, lễ-toàn, chẳng cái nào là không có, cho nên trong sử đều có chép những việc thần-tước, hoàng-long, cam-lộ, lễ-toàn xuất hiện vậy. Giả-sử phượng-hoàng kỳ lân vì có thánh-nhân mà sau mới xuất hiện thì Hiếu tuyên hoàng-đế tức là thánh-nhân đó. Nếu Hiếu-tuyên hoàng-đế không phải thánh-nhân thì có lẽ phượng-hoàng kỳ lân vì hiền-giả mà đến. Đã vì hiền giả mà đến thì nho-giả nói phượng hoàng kỳ lân vì thánh-nhân mà đến, há chẳng không đúng ru!

Phượng-hoàng kỳ-lân vì Nghiêu Thuấn mà đến, lại vì Hiếu-tiên hoàng đế mà đến, thế là phượng-hoàng kỳ lân vì cả thánh và hiền vậy.

Phượng-hoàng kỳ lân là giống vật có đức nhân-thánh

(Ủy-nyên-tử)

Vương-giả chịu mệnh trời mà hưởng sự phú-quí, cho nên thường hay có những điềm tốt lành. Phàm thấy vật gì lạ-lùng xuất hiện thì gọi là thụy. Thụy có thứ lớn, có thứ nhỏ, tùy theo với cái đức ông vua hơn hay là kém vậy. Ôi, cá trắng quạ đỏ là những giống vật nhỏ, tức là cái điềm tiểu-an mà thôi, đến như phượng-hoàng kỳ-lân là những giống vật lớn, mới thật là cái điềm thái-bình vậy.

Bởi thế cho nên đức Khổng-tử có nói rằng: « Chim phượng-hoàng không đến, đồ-thư ở sông Hà không hiện ra thì đạo ta có lẽ cùng vậy ru » Không được trông thấy cái tượng thái-bình thì tự biết là không gặp cái thời thái-bình vậy. Vả phượng-hoàng kỳ lân, sao lại bảo là cái tượng thái-bình, vì phượng-hoàng kỳ-lân là giống vật có đức nhân thánh.

Long lân qui phượng đều là điềm lành

(Khổng-tùng-tử)

Phu-tử có đức, gặp lúc nên được cái cảnh thái-bình thì các giống vật thiêng-liêng như long lân qui phượng sẽ xuất hiện ra đời, để làm cái điềm lành mà báo trước cho biết. Nay nhà Tôn-Chu đã diệt, thiên-hạ không có chủ thì các giống vật thiêng-liêng vì ai mà đến ra!

Đất động núi lở

(Bồ-đán-tử)

Mặt trời phải ăn, sao rụng xuống như mưa, giống mi-rồng và giống sa-lộc xuất-hiện, mùa hạ nước lên, mà mùa đông thì tuyết lửa, trời xuống mưa đá, năm sáu con chim ích bay giật lùi, sương mà héo cỏ, cây lý và cây mai có quả, tháng giêng không mưa, đến mùa thu tháng bảy thì đất động, núi Lương-sơn lở, sông Hà lấp ba ngày không chảy, ban ngày rồi tối, sao tuệ hiện ở phương đông, sao bột phạm vào ngôi đại-thần, chim cốc-dục đến làm tổ. Kinh Xuân-thu chép mấy việc ấy, đều cho là tai dị vậy.

Họa phúc cùng nhân nhau

(Liệt-tử)

Có một nhà vốn là nhà thích làm điều nhân-nghĩa, đã ba đời không trễ biếng. Trong nhà vô-cớ có con trâu đen đẻ ra con bò trắng, mới sai người đến hỏi đức Khổng-tử.

Đức Khổng tử nói:

— Đó là điềm lành, nên làm lễ tế đức thượng-đế (tức là tế trời).

Cách một năm, người cha ở cái nhà ấy vô cớ bị lòa mắt, mà con trâu kia lại đẻ ra con bò trắng. Người ấy lại sai con đến hỏi đức Khổng-tử. Người con bảo người cha rằng:

— Lần trước đã hỏi mà thành ra bị lòa mắt, thế thì lần này lại còn hỏi làm gì nữa.

Người cha nói:

— Lời nói của ông thánh nhân, có khi trước trái mà sau hợp. Vả việc chưa trọn, âu là ta hãy cứ đến hỏi.

Người con lại đến hỏi đức Khổng-tử. Đức Khổng-tử nói:

— Đó là điềm lành.

Ngài lại bảo về nên tế trời. Người con về nói thì người cha lại theo đúng như lời đức Khổng-tử nói. Cách một năm nữa, người con bỗng vô cớ mà cũng bị lòa mắt. Về sau, nước Sở đánh nước Tống, vây thành, dân trong thành phải đổi con mà ăn thịt, phải chẻ xương người mà thổi cơm. Bao nhiêu người tráng đinh phải trèo lên mặt thành đánh giặc, chết mất quá nửa, chỉ có hai cha con nhà ấy vì có mắt lòa mà đều được khỏi chết vậy.

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ-Mục

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Bạc phu trinh phụ

(*Tiếp theo*)

Ngày mười sáu tháng tám Mạc-Tê mặc bộ áo cưới thật sang, cùng với vài người thân nhân đến nhà họ Kim làm lễ thành hôn với nàng Ngọc-Liên. Chú rể nhác trông cô dâu tóc biếc như mây, da trắng như ngọc, mày như lá liễu, mặt tựa hoa sen, phục sức rất mực hoa mỹ, lấy làm mừng rỡ lạ thường. Gửi rể ở luôn đấy, sớm tối vợ chồng đàm luận, thong dong hỏi đến những việc sở trường, mới biết nàng là người tinh thông kinh sử, chữ tốt văn hay, lại kiêm cả nữ công tuyệt diệu, âm nhạc tài tình, càng quý về nết, càng yêu về sắc, càng trọng về tài, trong chốn khuê phòng kể làm sao xiết muôn vàn ái ân.

Cưới xong vừa được một tháng, Kim-Đại thấy ai cũng xưng tụng chú rể mới là người hay chữ, mừng thầm rằng Mạc-Tê sánh với con gái mình thật là sánh đôi vừa lứa. Bèn đặt tiệc rượu thật to mời anh em bạn đồng học với Mạc-Tê đến chơi uống rượu cho nhà cửa vẻ vang. Sáu bảy ngày uống rượu ăn tiệc đi liền, rất là huyên náo.

Kim Lại-tử (chùm ăn mày) không thấy mời đến mình lấy làm tức tối, nghĩ thầm rằng: « Nay dẫu giàu nghèo khác nhau, nhưng cứ kể huyết mạch của tổ tiên lưu truyền lại, thì ta với Kim-Đại cũng chẳng khác gì. Con Ngọc-Liên gọi ta là chú họ, thế mà cưới sinh linh đình, không thèm mời ta đến cho uống một chén rượu. Bây giờ đã cưới được một tháng rồi, lại mời khách ăn uống luôn sáu bảy ngày, tịnh không thèm mời ta đến, có lẽ khinh ta nghèo chăng. Giả cho con rể anh ấy sau này làm nên Thượng-thư Tể-tướng, không gọi ta là chú vợ không xong. Đối với ta lãnh đạm như thế này, thật là mục hạ vô nhân. Ta quyết ra tay làm cho náo động một phen, để cho nhà kiêu ngạo ấy bị xấu hổ mà mất vui thế » Lại-tử nghĩ như vậy bèn gọi sáu bảy mươi đứa ăn mày nhất tề kéo đến cửa nhà Kim-Đại, làm cho huyên náo rầm rĩ. Kim Lại-tử đi trước đội quân ăn mày vào thẳng nhà khách, nhảy lên ngồi chiếu cao nhất, ăn to uống lớn, gọi to lên rằng:

— Nào cháu rể đâu, sao không ra đây chào chú vợ.

Chú rể cùng các anh em bạn học đương uống rượu vui vẻ, thấy sự như vậy bất giác kinh hoảng vội vàng đứng dậy tìm chạy hết cả. Kim Đại không biết làm thế nào được, chỉ lấy lời nói ngọt khuyên giải bọn khất cái, đem một món tiền ra chia cho chúng, lại sai người nhà đem hai vò rượu và thịt gạo cùng các thực phẩm đến nhà ông chùm Kim Lại-tử để thiết đãi bọn khách ăn mày. Nào là bọn ăn mày to tiếng sinh nhiễu, nào là phải lo liệu thêm cỗ bàn, công việc bối rối mãi đến buổi chiều mới tan. Nàng Ngọc-Liên vừa xấu hổ vừa bực mình chỉ sa nước mắt khóc ngấm khóc ngầm.

Mạc-Tê chạy trốn đến nhà anh em bạn, ngủ nhờ một đêm, sáng hôm sau mới dám về, Kim-Đại trông thấy con rể, bất giác xấu hổ đỏ mặt. Mạc-Tê thì buồn bực chán ngán, nhưng đó bận đều không nói ra.

Nàng Ngọc-Liên nghĩ thầm rằng: « Chẳng qua tự môn hộ nhà mình lèo tèo, cho nên mới xảy ra có sự xấu hổ như vậy », bèn khuyên chồng cố công chăm chỉ học hành. Phàm sách vở bút mực dẫu đắt đến đâu cũng chịu khó mua về để phu quân xem thêm cho rộng, lại sung sắp tiền chi phí cho Mạc-Tê vào văn hội để kết giao với các bạn làng văn. Mạc-Tê nhờ thế nên tài học càng ngày càng tiến, danh dự càng ngày càng lừng lẫy. Năm hai mươi ba tuổi thi hương đỗ thủ-khoa, năm sau thi hội đỗ tiến sĩ, mặc áo gấm cưỡi ngựa rước vinh quy về. nào cờ, nào biển, nào là võng lọng nghênh ngang, pháo nổ vang lừng, âm nhạc rầm rĩ. lúc rước gần về đến nhà bố vợ, hai bên đường cái, người xem đông đặc như kiến. Các đứa trẻ con xem rước vinh quy, chỉ chỏ bảo nhau rằng: « Kia con rể lão Đoàn-đầu (chùm ăn mày) cưỡi ngựa đi lọng ai cũng gọi là quan lớn » Mạc-Tê nghe thấy câu nói ấy có ý xấu hổ, nhưng vẫn nhẫn nại, mà lờ đi như là không biết. Đến lúc về chào bố vợ, tuy rằng bên ngoài tận lễ, nhưng trong lòng vẫn tức tối, thẹn thùng không để đâu hết. Nghĩ thầm rằng: « ngày nay ta đã làm nên vinh hiển rồi khó gì chẳng lấy được con nhà quyền quý, tội gì gọi lão đoàn-đầu là nhạc phụ, để đeo tiếng nhơ chung thân, sau này giời cho có con giai con gái, nó cũng đeo cái tiếng là cháu ngoại lão đoàn-đầu, thật là bêu xấu bêu duốc. Nay việc đã chót như thế, biết tính sao đây, lại khốn nỗi vợ mình là người hiền thục, không có lẽ dẫy bỏ được. Thôi cũng chẳng qua tự mình không biết nghĩ kỹ tự trước, cho nên phải hối hận về sau » Bởi thế nên diện mạo Mạc-Tê lúc nào cũng tỏ ra vẻ bất bình, không được vui vẻ hòa nhã như khi còn chưa đỗ. Ngọc-Liên thấy quang cảnh như vậy, không hiểu duyên cớ làm sao.

(*Còn nữa*) Thạch-Bằng dịch thuật

La Pensée de l'Occident
(BIBLIOTHÈQUE DE TRADUCTIONS)
« Âu-Tây tư tưởng »
(Dịch-văn thư-xã)

NHỮNG TRUYỆN ĐÃ IN XONG RỒI:

1 — Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ

toàn bộ, 18 quyển nhỏ, mỗi quyển:	0$05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa, toàn bộ:	1 00

2 — Tê lê-mạc phiêu lưu ký

toàn bộ, 10 quyển nhỏ, mỗi quyển:	0 05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa, toàn bộ:	0 60

3 — Lịch-sử ông Paul-Bert

có ba quyển nhỏ, mỗi quyển:	0 05
hoặc đóng làm 1 quyển lớn có bìa, toàn bộ:	0 15

3 — Qui-li-ve du ký

có ba quyển nhỏ mỗi quyển:	0 05
hoặc đóng làm 1 quyển lớn có bìa toàn bộ:	0 18

TIỀN CƯỚC GỬI RECOMMANDÉ:

1 bộ Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ.	0$30
1 bộ Tê lê mạc phiêu lưu ký.	0 20
3 quyển Lịch-sử ông Paul-Bert . . .	0 13
1 bộ Qui li-ve du ký.	0 13
Cả bốn thứ gửi làm một gói.	0 45

Mỗi tháng xuất-bản hai quyển nhỏ, mỗi quyển số ít là 64 trang giá mỗi quyển 0$05.

Các ngài ở xa muốn ủy bản xã gửi dần sách, xuất bản quyển nào gửi quyển ấy, thì xin cứ gửi cho 1$00 hay là 2$00 trước; khi nào tính tiền sách và tiền cước gần hết, bản-xã sẽ có thư báo trước để các ngài lại gửi thêm tiền lấy sách liên tiếp mà xem

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyền. . . .	0$30
Tiền cước mỗi quyền .	0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes), chớ đừng gửi bằng timbres

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gián thư (timbres-postes). từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống. chớ đừng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension

MỚI ĐỔI GIỜ LẠI

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI
Bắt đầu từ Đông-hà chạy sáng thứ tư tới Savannakhet kịp tàu đi Vientiane.

LƯỢT VỀ
Thứ hai ở Savannakhet về, mỗi tuần lễ một kỳ.

Mỗi tuần lễ chạy có một chuyến các qui-khách ai muốn đi, xin đánh giấy thép trước mười bốn giờ, để bản ty liệu xếp xe cho đủ.

ĐƯỜNG ĐI VÀO HUẾ
Vì xe lửa ở Huế đã ra tới Đông-hới. Xe auto chỉ phải chạy đến Đồng-hới (Quảng-bình) thôi. Ở Vinh chạy hồi 4 giờ sáng, tới Đồng-hới 12 giờ trưa, vừa kịp xe lửa vào Huế. Ở Đồng-hới đợi xe lửa ở Huế ra, chạy về tới Vinh vừa kịp đáp xe lửa đêm về Hanoi.

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI NGHĨA-HƯNG (PHU-QUI)
Ngày nào cũng có xe chạy, một chuyến đi và một chuyến về, đúng với giờ xe lửa chạy ở Yên-lý về Vinh và ra Hanoi.

Lối đánh giấy thép: PHAMVANPHI.
Vinh, Đông hà, Yên-lý, Savannakhet
3019

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Caterrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3009

MỚI TÁI BẢN XONG
SÁCH
« Việt-Nam Sử-Lược »
(HISTOIRE DE VIỆT-NAM)
Soạn-giả: TRẦN-TRỌNG-KIM

QUYỂN THƯỢNG
(Thượng cổ thời đại — Bắc-thuộc thời đại — Tự-chủ thời đại — Đến hết thời kỳ nhất thống nhà Lê)

Có sửa đổi lại rất cẩn-thận — Có hình những danh nhân như cụ Nguyễn-Trãi và có tranh những đền đài và thành quách cũ. Có nhiều bản đồ.
Giá: **0$80**
Bán buôn và bán lẻ tại bản quán

Số 184

Nhi-nữ anh hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Công-tử nói:

— Đang lúc uống rượu làm vui, sao mợ lại giở cái giọng cảm khái buồn rầu ra làm gì thế?

Ngọc-phượng liền đáp nói:

— Hai chị em chúng tôi đây, một đứa là con gái bồ côi, một đứa là con gái quê mùa, ngày nay lòng giời run rủi, được về đây làm bạn với lang-quân, thì còn có sự gì không bằng lòng, mà phải cảm khái buồn rầu nữa. Chỉ nghĩ một điều chị em tôi là đàn bà con gái, không mong gì lập được sự nghiệp công danh, chẳng qua chỉ có một việc là hầu hạ cha mẹ, giúp đỡ lang-quân, nuôi dạy con cái, trông nom của nhà là hết chuyện rồi. Vậy mà tôi mới về được mấy hôm nay, xem cái tình cảnh nhà ta hiện bây giờ, không cần phải chị em tôi trông nom, cái nước không cần phải chị em tôi lo liệu, hiện nay lại chưa ai có con cái, không cần phải dạy nuôi. Cứ có hai việc, việc thứ nhất là hầu hạ mẹ cha thì chị em tôi đã làm được theo như lễ, còn việc thứ hai là giúp đỡ lang-quân, thì chị em tôi chưa hề tỏ được chút công gì, nghĩ thực lấy làm hổ hẹn lắm.

Công-tử nghe xong cười mà nói rằng:

— Hai mợ đều là những người tài giỏi cả, lo gì không giúp nổi một mình *An long mới này*. Nhưng tôi xin hỏi thật, hai mợ giúp tôi ra làm sao? Vì định giúp tôi được đến thế nào mới vừa lòng hai dì?

Ngọc phượng nói:

— Ba vợ chồng ta đây là vì tình vì nghĩa mà giao kết với nhau, vậy không cần phải nói khiêm làm gì, vậy tôi xin nói thực để lang quân rõ. Người ta ở đời, như chị em bao, như cô phương, thầm thuế có được là bao; ngay như ba chúng mình đây, từ năm ngoái gặp nhau ở chùa Năng-nhân, lại gặp nhau ở núi Thanh-vân, cho đến ngày nay đã được hơn một năm rồi; trong khoảng hơn một năm ấy, lại đã rồi biết bao nhiêu cuộc tang thương, cái ngày tháng ấy đã như nước chảy hoa trôi, Không còn trở lại nữa, nay may lòng giời run rủi, chắp mối tơ duyên, khiến cho chị em tôi được về hầu hạ lang-quân, cái việc cần nhất của chị em tôi là phải giúp đỡ cho lang quân được yên tâm theo việc sách đèn, rồi ra thi hương đỗ cử nhân, thi hội đỗ tiến-sĩ, được đặt mình vào bạn hàn-lâm là nơi thanh quí, vẻ vang mày mặt với đời. Còn sự giàu sang vinh hiển từ đó trở về sau dẫu là sẵn định tự giời, không biết thế nào mà đoán trước được, nhưng đã bước chân xuống thuyền, cần phải đi cho đến bến, lang-quân là người đọc sách hiểu lẽ, há lại không biết làm quan không phải vì nhà nghèo, mà có lúc phải vì nhà nghèo, lấy vợ không phải vì nuôi mình, mà có lúc phải vì nuôi mình. Đến lúc đã làm nên quan sao chưa rộng, lộc hậu quyền to, lang-quân sẽ là người trọng yếu cho nước nhà thiên hạ, còn chúng em đây cũng nên ngôi mệnh phụ đường đường, nở nang mày mặt rỡ ràng mẹ cha, thì còn gì hay bằng. Vì thế nên tôi mới nói đến những câu *Hoa vàng, quách lâm và mệnh-phụ*, lang quân không xét cho, vội cho là tục, là hủ, là xấu, vậy tôi xin hỏi thế nào mới là không tục, không hủ, không xấu, lang-quân là người học rộng, chắc có ý kiến cao xa, vậy xin chỉ bảo cho hay, nếu phải ra, thì chị em tôi cũng chẳng ham gì sự giàu sang, mà cũng ra sức giúp đỡ cho lang quân được như ý.

Công-tử nghe nói xong, liền lắc đầu cười lên sằng sặc mà nói rằng:

— Tôi nghĩ là hai mợ nói ra cái việc kinh giời động đất gì kia, chẳng là chỉ có việc thi đỗ làm quan, tầm thường lắm. Này hai mợ, tôi không dám nói dối, tôi đây từ khi đi thi tú tài, không phải đi đến ba lượt, vậy chẳng việc thi cử-nhân và tiến sĩ cũng không đến nỗi khó như lên giời. Cứ như cái nghiệp học mà phụ thân truyền dạy cho tôi, thì những cái nền phú quí kim mã ngọc *đường*, muốn lúc nào, được lúc ấy, có dễ như chơi. Còn đến sự nuôi cha mẹ thì nhà ta đây vốn không phải là nhà trông cậy về tiền lương gạo lộc để nuôi nhau, bao giờ cũng chỉ trông về mấy mẫu ruộng vườn, thu hoa lợi quanh năm cũng đủ ăn tiêu không hề túng thiếu, Phương chi khi phụ thân ở Hoài-an rồi về kinh sư, được mọi người đều lòng vì nghĩa, giúp đỡ được ngót vạn bạc, lại như số tiền và vật quí của *Đặng-cửu-công* tặng hôm trước đây, tất cả được hơn bốn năm vạn bạc, số cũng nhỏ. mẹ cha ta có cái lò kiếm phát của nhà mình, cũng đã thừa đủ, vậy việc gì mà mợ phải lo xa.

Ngọc phượng nói:

— Lang-quân; cho cái nền phú quí kim-mã ngọc-đường là làm dễ như chơi, tôi không hỏi lang quân có tài học văn giỏi đến thế nào, nhưng chắc cũng không giỏi hơn phụ thân đây, vậy mà sự học của phụ thân cũng chỉ kết quả được đến có thế; còn như gia kế thì khi tôi còn ở bên ngoài, nghe mẹ và bà mợ nói chuyện, thì cái trang viện này nguyên trước rộng lắm, vì lâu ngày quên mất giới hạn, chỗ thì bỏ sót, chỗ thì bị người xâm chiếm, và nghe nói cha vốn không quen việc kinh lý, các người nhà lại có nhiều đứa gian tham, nay ăn cắp cái này, mai ăn cắp cái nọ, bán trộm cầm giấu, không ai biết đến đó là đâu, nên gia sản nhà này mười phần e không còn được một, nếu cứ như thế, thì số thu vào không bù lại với số chi ra. Từ hôm tôi về làm dâu, hồi ra thì cha mẹ khi về đến kinh, trong nhà không bớt được một miệng ăn, sự chi tiêu không bớt được đồng nào, lại thêm ra hai chị em tôi, hai ông bà dì già và bốn người nhà của tôi, tính ra thêm đến bảy tám suất nữa, tục ngữ nói *miệng ăn núi lở*, nay chỉ thấy người thêm ra, mà của hụt đi, lang quân thử không lo sao được. Còn đến như nhân sĩ tiễn lang quân nói đó, thì cha mẹ từ Hoài-an về đến kinh sư, chi phí dọc đường đã hết nhiều, lại chi vào việc cưới hai chị em tôi, dẫu không biết rõ là bao nhiêu, nhưng cũng không phải là ít, tính phỏng chỉ còn chừng ba bốn vạn lạng, chỉ ăn tiêu phỏng được độ mấy năm, nếu không sớm liệu trước đi, khi sắn đã hết rồi, cha đã già về, không được đứng lại phải ra làm quan, để kiếm lấy lương lộc về nuôi vợ chồng mình, có phải là vì chúng mình làm lụy cho cha mẹ, đã đến lúc tuổi già cần phải nghỉ sức mà còn phải chịu khó nhọc đó ra?

Ngọc phượng nói vừa rất lời, *Kim-phượng* ngồi bên liền nói rằng:

— Những lời chị tôi nói đó, thực là lo sâu nghĩ xa, ấy ở đời phần nhiều chỉ vì ham mê những sự vui ở trước mắt, không biết lo tính đến việc về sau, đến khi có lỡ ra thế nào, thực là hối không kịp.

Công-tử trong khi nghe hai vợ nói, thỉnh thoảng vẫn cứ cầm chén uống rượu, gật gù gật gù coi chừng có vẻ cảm động. Nay ta hãy nói việc nhà họ An, làm sao công-tử không biết, mà *Ngọc phượng* lại biết, công tử không lo mà *Ngọc phượng* lại lo. Điều đó dễ biết lắm, vì *Ngọc-phượng* là người ở trong cái cảnh khổ mà ra, ngày nay được chốn yên thân, nhưng được yên mà không quên sự nguy, lập chí quyết giúp chồng làm nên sự nghiệp *An* công tử vốn là người sung sướng từ khi lọt lòng mẹ ra, ăn có người xới dọn tay, cơm có người và tận miệng, còn biết gì có đến cái sinh kế khó khăn....

(Còn nữa)